

KONJUNKTUR TENDENSENE

MAI 1981

STATISTISK SENTRALBYRÅ Dronningensgate 16. Postboks 8131 Dep. Oslo 1. Tlf. (02) 4138 20

INNHold

Konjunkturtendensene i utlandet

- Sammenfatning
- Storbritannia
- Vest-Tyskland
- Frankrike
- Italia
- Sverige
- Sambandsstatene
- Japan
- Tabellvedlegg
- Diagramvedlegg

Konjunkturtendensene i Norge

- Sammenfatning
- Industriproduksjon
- Arbeidsmarked
- Ordrestatistikk
- Konsumetterspørse
- Prisutvikling
- Utenriksøkonomi
- Tabellvedlegg
- Diagramvedlegg

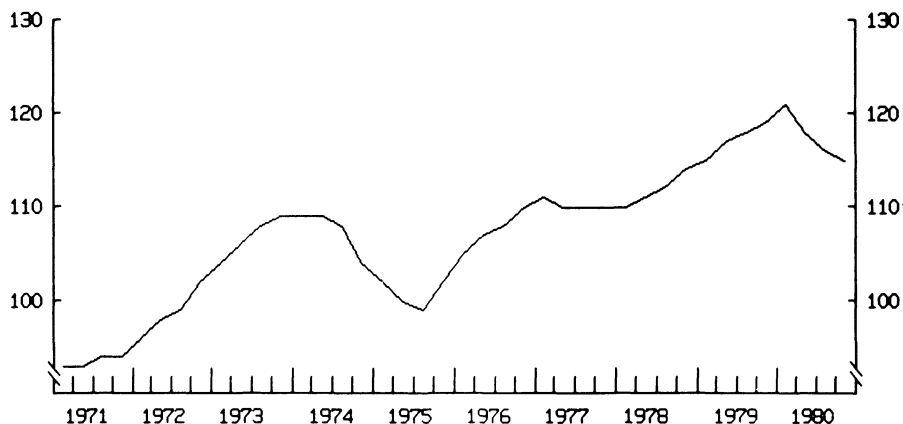
I V e s t - E u r o p a er utviklingen i produksjon og etterspørsel fortsatt svak, men enkelte indikatorer kan peke mot en viss endring i konjunkturtendensene i gunstigere retning. Det er imidlertid fare for at et konjunkturomslag oppover vil kunne bli forsinket av stram økonomisk politikk. Mens bl.a. OECD tidligere ventet at bunnpunktet ville bli passert tidlig i 1981, synes det nå å være en mer alminnelig oppfatning at et moderat omslag oppover tidligst vil kunne inntreffe mot slutten av året. Både i Vest-Tyskland, Frankrike og Storbritannia holder konsumetterspørselen seg forholdsvis godt oppe, mens investeringsetterspørselen viser svikt, spesielt i de to førstnevnte landene. Industriproduksjonen gikk ned med $3\frac{1}{2}$ prosent fra 4. kvartal 1979 til 4. kvartal 1980 i Vest-Europa under ett, men produksjonssvikten ble mindre markert mot slutten av fjoråret, i første rekke i Vest-Tyskland og Italia. Oppgaver for 1. kvartal i år, som foreløpig bare foreligger for Vest-Tyskland, viser produksjonsoppgang fra kvartalet før. I Storbritannia var industriproduksjonen fortsatt i nedgang i månedene omkring årsskiftet, men trolig i svakere tempo enn før. I Frankrike ble derimot produksjonssvikten sterkere utover vinteren. Arbeidsløsheten er tiltakende i alle de store landene, og økningen er særlig sterk i Storbritannia, der tallet på arbeidsløse nå utgjør om lag 10 prosent av arbeidsstyrken. - Stigningstakten i konsumprisene har derimot gått betydelig ned i Storbritannia, men avtar bare svakt for Vest-Europa under ett.

I S a m b a n d s s t a t e n e fortsetter den moderate oppgangen, men det er betydelig uenighet om hva utviklingen i resten av året vil bli. Produksjon og etterspørsel har ikke nådd opp igjen til nivået før den sterke, men kortvarige svikten satte inn i fjor vår, og industriproduksjonen ser nå ut til å flate ut. Konsumetterspørselen gir fremdeles betydelige vekstimpulser, men også vareeksporten og de private investeringer utenom boliger er i ferd med å ta seg opp. Boliginvesteringene viser derimot til dels sterk svikt. Tallet på arbeidsløse er fortsatt svært høyt, men prisstigningen er avtakende.

I J a p a n er samlet produksjon og etterspørsel fortsatt i oppgang, men veksttakten er moderat etter japanske forhold. De viktigste vekstimpulsene kommer fra private investeringer utenom boliger og fra utenlandsetterspørselen. Industriproduksjonen er igjen stigende, etter å ha vært i nedgang gjennom store deler av fjoråret, men arbeidsløsheten tiltar noe. Prisstigningen er avtakende.

I S t o r b r i t a n n i a fortsetter det kraftige konjunkturtilbakeslaget, men det kan registreres enkelte tegn til at nedgangstakten er i ferd med å avta. Utenlandsetterspørselen er i klar nedgang, og innenlandsetterspørselen gir trolig heller ikke nevneverdige vekstimpulser. Industriproduksjonen viser fortsatt svikt. Tallet på arbeidsløse utgjør nå vel 10 prosent av arbeidsstyrken. Prisstigningen er imidlertid avtakende.

Industriproduksjonen i Vest-Europa.
Sesongkorrigert. 1975=100

Industriproduksjonen tok til å gå ned i annet halvår 1979 og nedgangen fortsatte gjennom 1980 i en takt på om lag 15 prosent på årsbasis. EF-kommisjonen regner imidlertid i sin marsrapport med at nedgangen vil bli mindre kraftig utover i første halvår 1981. Fra september-november til desember-februar gikk den sesongkorrigerte produksjonsindeksen ned med 12,8 prosent (årlig rate). Ordreutviklingen for verkstedindustrien var noe gunstigere i månedene omkring siste årsskifte enn tidligere i 1980.

Tallet på arbeidsløse har vært i kraftig oppgang siden årsskiftet 1979/80. I april i år var det vel 2,5 millioner arbeidsløse, om lag 1 million flere enn ett år tidligere. Arbeidsløshetsprosenten var dermed kommet opp i 10,1 mot 6,0 i samme måned året før.

Volumet av nye ordrer til verkstedindustrien var i nedgang gjennom de tre første kvartaler i 1980, men tok seg noe opp igjen rundt årsskiftet 1980/81; i november-januar var ordreinngangen 4,4 prosent høyere enn i foregående tremånedersperiode. Men både EF-kommisjonen og OECD regner i sine offisielle prognoser med at volumnedgangen i de private investeringer utenom boliger vil fortsette utover i 1981. Etter disse organisasjonenes anslag vil derimot boliginvesteringene ta seg noe opp igjen i inneværende år, blant annet som følge av et ventet fall i rentenivået.

Detaljsetningsvolumet var i 1980 gjennomgående i stagnasjon eller svak nedgang etter å ha vært stigende siden halvårsskiftet 1977. Fra 1. kvartal i fjor til 1. kvartal i år gikk detaljsetningsvolumet betydelig opp, men det er ennå for tidlig å si noe sikkert om dette kan innvarsle en mer varig oppgang i konsumentterspørselen.

Prisstigningen har vært avtakende siden forsommeren 1980, men er fortsatt forholdsvis sterk. I mars i år var konsumprisindeksen 12,6 prosent høyere enn i samme måned i fjor. Lønnsstigningen har også blitt betydelig svakere siden halvårsskiftet i fjor; i februar i år var ukelønnen for industriarbeidere 11,5 prosent høyere enn ett år tidligere.

Volumet av vareeksporten passerte en konjunkturtopp i 1. kvartal 1980 og var resten av året i moderat nedgang. Svikten i vareeksporten ser ut til å ha blitt forsterket utover vinteren; fra september-november til desember-februar gikk eksportvolumet ned med hele 12,9 prosent (sesongkorrigert årlig rate). Også importvolumet var avtakende gjennom 1980, og nedgangen var betydelig sterkere enn for vareeksporten. Som nevnt i Konjunkturtendensene for februar bidro dette til at driftsregnskapet overfor utlandet viste et overskudd på 4,7 milliarder dollar i 1980 etter foreløpige anslag, mot et underskudd på 3,9 milliarder i 1979.

I V e s t - T y s k l a n d er konjunkturbildet fortsatt preget av svak utvikling i samlet etterspørsel og produksjon, men enkelte indikatorer kan kanskje peke mot en noe mer ekspansiv konjunkturutvikling utover i 1981. Industriproduksjonen ser ut til å ha tatt seg noe opp igjen, men veksttakten er moderat. Som nevnt i forrige konjunkturoversikt regner de fem største forskningsinstituttene med en nedgang i samlet produksjon av varer og tjenester på 1,5 prosent fra 1980 til 1981. Arbeidsløsheten har tiltatt noe siden siste årsskifte, mens prisstigningen har endret seg lite.

Industriproduksjonen passerte en konjunkturtopp i februar i fjor og var i sterk nedgang utover våren og sommeren. Produksjonssvikten ble imidlertid mindre markert mot slutten av 1980, og oppgaver fram til mars i år tyder på at den underliggende tendensen i industriproduksjonen nå igjen peker oppover. Fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år økte den sesongkorrigerte produksjonsindeksen med 2,8 prosent årlig rate. Volumet av ordreinngangen til industrien passerte et bunnpunkt utpå sensommeren i fjor og har senere stort sett vært i moderat oppgang.

Arbeidsløsheten har vært økende siden årsskiftet 1979/80. Tallet på arbeidsløse var i april i år kommet opp i nær 1,2 millioner (sesongkorrigert), vel 100 000 flere enn i januar. Arbeidsløshetsprosenten var i april 4,9 mot 3,6 ett år tidligere.

Tendensen for investeringsetterspørselen er nå noe uklar. Etter ordrestatistikken å dømme, gikk investeringsetterspørselen sterkt ned gjennom storparten av 1980, men nedgangstakten ble klart svakere utover høsten i fjor og i månedene omkring årsskiftet endret volumet av innenlandsk ordretilgang til investeringsvareindustrien seg trolig lite. I sin rapport fra mars i år regner EF-kommisjonen likevel med at volumet av de samlede bruttoinvesteringer i fast realkapital vil gå

ned med 2,8 prosent fra 1980 til 1981. Både offentlige investeringer og private investeringer utenom boliger ventes å avta, mens prognosen for boliginvesteringene peker svakt oppover.

Detaljomssetningsvolumet viste betydelige svingninger gjennom 1980. Den underliggende tendensen peker trolig fortsatt i retning av stagnasjon eller bare svak vekst. EF-kommisjonen regner i sine siste prognoser med et moderat oppsving i konsumetterspørselen i annet halvår 1981, stimulert blant annet av lettelsene i personbeskatningen som ble satt iverk i begynnelsen av året.

Stigningstakten i konsumprisene var økende gjennom 1979, og har gjennomgående endret seg lite siden våren 1980. I april i år var konsumprisindeksen 5,6 prosent høyere enn ett år tidligere. Gjennomsnittlig timefortjeneste i industrien økte noe sterkere enn konsumprisene gjennom 1980 og lå i januar i år 7,1 prosent høyere enn i samme måned året før.

Volumet av vareeksporten var gjennomgående i god vekst gjennom 1978 og 1979, men viste svak nedgang gjennom 1980. Volumet av vareimporten økte også betydelig gjennom 1978 og 1979, men gikk ned gjennom 1980 og de første månedene av 1981. EF-kommisjonen regner i sine siste prognoser med at vareeksporten vil ta seg opp igjen utover i 1981, men at vareimporten vil være synkende i første halvår i år på grunn av den svake veksten i samlet produksjon og innenlandsk etterspørsel.

I F r a n k r i k e gir konsumetterspørselen fortsatt moderate vekstimpulser, mens investerings- og utenlandsetterspørselen viser svikt. Industriproduksjonen er i klar nedgang, og arbeidsløsheten har tiltatt. Prisstigningen er imidlertid avtakende.

Industriproduksjonen passerte en konjunkturtopp i 4. kvartal 1979 og har siden gjennomgående vært i nedgang. Produksjonssvikten ble mer markert i løpet av siste vinter; fra september-november til desember-februar gikk den sesongkorrigerte produksjonsindeksen ned med 1,8 prosent. Oppgaver for de ulike industrigrupper viser at nedgangen gjennom 1980 i første rekke skyldtes svikt i produksjonen av konsumvarer og innsatsvarer.

Arbeidsløsheten har tiltatt ytterligere hittil i år. Fra årsskiftet 1980/81 fram til mars i år økte tallet på arbeidsløse med om lag 100 000 til nær 1,7 millioner etter sesongkorrigerte oppgaver. Dette svarer til en arbeidsløshetsprosent på 7,4, mot 6,7 i desember i fjor.

Investeringsetterspørselen var i stagnasjon eller bare svak vekst gjennom annet halvår 1980. Boliginvesteringene viste forholdsvis sterk svikt, blant annet som en følge av den tilstrammingen av kredittpolitikken som ble foretatt tidlig i 1980, og de private investeringer utenom boliger økte bare svakt. EF-kommisjonen regner i sine prognoser fra mars i år med en nedgang i volumet av de samlede bruttoinvesteringer på 1,8 prosent fra 2. halvår 1980 til 1. halvår 1981, men med en oppgang på 1,2 prosent i følgende halvår.

Konsumetterspørselen er fortsatt i oppgang. Ifølge de siste anslag fra EF-kommisjonen økte volumet av det private konsumet med 1,9 prosent fra 1979 til 1980. Veksttakten avtok imidlertid noe gjennom fjoråret, og i likhet med OECD venter EF-kommisjonen en noe lavere vekst i det private konsumet - 1,3 prosent - fra 1980 til 1981.

Prisstigningen har avtatt noe hittil i år. I mars var konsumprisindeksen 12,5 prosent høyere enn ett år tidligere, mens stigningstakten i konsumprisene på samme tid i fjor var 13,7 prosent.

Volumet av vareeksporten var i 1980 gjennomgående i moderat nedgang, når en ser bort fra tilfeldige utslag. EF-kommisjonen regner nå med at denne tendensen ikke vil endre seg vesentlig i 1981. - Volumet av vareimporten passerte trolig en konjunkturtopp i sommermånedene i fjor etter å ha vært i sterk oppgang siden våren 1977. Siden i fjor sommer har vareimporten vært i klar nedgang; fra september-november til desember-februar gikk importvolumet ned med hele 4,9 prosent.

I I t a l i a viser den innenlandske etterspørselen fortsatt svikt, mens utenlands- etterspørselen har tatt til å øke. Nedgangen i industriproduksjonen kan ha stoppet opp, men arbeidsløsheten er fortsatt svært høy, og prisstigningen er sterk.

Industriproduksjonen var i nedgang utover våren og sommeren i fjor, men endret seg lite gjennom annet halvår og de første månedene av 1981.

Arbeidsløsheten har vært økende gjennom alle de fire siste årene når en ser bort fra tilfeldige svingninger og sesongvariasjoner. Etter en utvalgsundersøkelse foretatt i januar i år var det 1,7 millioner arbeidsløse, svarende til 7,7 prosent av arbeidsstyrken.

Samlet innenlandsk etterspørsel viser fortsatt svikt. I sin rapport fra mars i år regner EF-kommisjonen med en volumnedgang i det private konsumet på 1,4 prosent (regnet som årlig rate) fra annet halvår 1980 til første halvår 1981, mens volumet av de samlede bruttorealinvesteringer ventes å gå ned med 1 prosent (årlig rate) i samme tidsrom. EF-kommisjonen regner nå med at et omslag oppover i innenlandsetterspørselen først vil finne sted i annet halvår 1981.

Stigningstakten i konsumprisene har avtatt noe siden i fjor sommer, men er fortsatt svært høy. I mars i år var konsumprisindeksen (ukorrigert) hele 20,0 prosent høyere enn ett år tidligere.

Volumet av vareeksporten var i nedgang gjennom store deler av 1980, men tok seg opp igjen mot slutten av året. Volumet av vareimporten endret seg derimot lite gjennom fjoråret til tross for den markerte svikten i total innenlandsk etterspørsel. EF-kommisjonen regner i sine siste prognoser med at vareeksporten vil fortsette å øke utover i 1981, mens vareimporten vil gå ned i første halvår i år.

I S v e r i g e er konjunkturbildet fortsatt preget av svært svak vekst i samlet produksjon og etterspørsel. Investeringssetterspørselen, som hittil har sørget for moderate vekstimpulser, viser nå trolig svikt, og både konsumetterspørselen og utenlandsetterspørselen endrer seg lite. Arbeidsløsheten tiltar svakt. Prisstigningen er fortsatt høy.

I den reviderte finansplanen for 1981, som ble lagt fram i april, har myndighetene nedjustert sine prognoser for veksten i samlet produksjon av varer og tjenester. Ekonomidepartementet regner nå med en volumøkning i bruttonasjonalproduktet på bare 0,2 prosent fra 1980 til 1981.

Industriproduksjonen var i oppgang fram til årsskiftet 1979/80. Utover i 1980 og i de første månedene av 1981 viste industriproduksjonen uvanlig store svingninger, men med en gjennomgående tendens til moderat nedgang. En svak ordreinngang i månedene rundt siste årsskifte - om lag 13 prosent lavere regnet i faste priser i november-januar enn i samme periode ett år tidligere - kan tyde på at den svake utviklingen i industriproduksjonen vil fortsette utover i 1981.

Arbeidsløsheten har vært tiltakende siden forsommeren i fjor. I mars i år var tallet på arbeidsløse 90 000 etter ukorrigerte oppgaver. Arbeidsløshetsprosenten var 2,1, mot 1,8 i samme måned året før.

Volumet av de samlede bruttoinvesteringer i fast realkapital økte med 1,7 prosent fra 1979 til 1980, men viste tegn til svikt mot slutten av fjoråret. Boliginvesteringene viste betydelig nedgang gjennom hele 1980, mens private investeringer ellers - og spesielt industriinvesteringene - var i forholdsvis sterk stigning. Ordreinngangen til verkstedindustrien var imidlertid i 1980 gjennomgående i stagnasjon, og Ekonomidepartementet regner i sine siste prognoser med en direkte nedgang i industriens investeringer fra 1980 til 1981. For de totale bruttoinvesteringer venter Ekonomidepartementet nå en volumnedgang på 1,7 prosent fra 1980 til 1981.

Konsumetterspørselen er trolig i svak nedgang. Volumet av det private konsumet var om lag uendret (-0,1 prosent) fra 1979 til 1980 etter de siste anslag fra Ekonomidepartementet. Blant annet som følge av en ventet reallønnsnedgang i 1981 regner Ekonomidepartementet i sin reviderte finansplan med en volumnedgang i konsumet på 1,5 prosent fra 1980 til 1981.

Stigningstakten i konsumprisene har gjennomgående vært tiltakende siden 1. kvartal 1979. I mars i år var konsumprisindeksen 13,0 prosent høyere enn ett år tidligere.

Volumet av vareeksporten gikk ned med 2,6 prosent fra 1979 til 1980 ifølge myndighetenes siste anslag, mens volumet av vareimporten i samme tidsrom økte med 0,7 prosent. Underskottet på varebalansen i 1980 er anslått til 10,5 milliarder kroner. Som et resultat av den svake innenlandske etterspørselsutviklingen regner Ekonomidepartementet med en nedgang i volumet av vareimporten på 5,9 prosent fra 1980 til 1981, mens eksportvolumet ventes å øke med 1,5 prosent.

I S a m b a n d s s t a t e n e er samlet produksjon og etterspørsel i moderat oppgang, men det er stor usikkerhet om hva utviklingen i resten av året vil bli. De viktigste vekstimpulsene kommer fortsatt fra konsumetterspørselen, men også utenlandsetterspørselen og deler av investeringsetterspørselen er trolig i ferd med å ta seg opp. Arbeidsløsheten er fortsatt høy og endrer seg lite. Prisstigningen er avtakende.

Industriproduksjonen var i kraftig nedgang i første halvår 1980, men tok seg opp igjen i om lag samme takt gjennom annet halvår. Oppgaver for de ulike industrigrener viser at det i første rekke var produksjonen av konsumvarer, halvfabrikat og råvarer som forårsaket denne utviklingen i totalproduksjonen, mens produksjonen av investeringsvarer holdt seg forholdsvis godt oppe gjennom 1980. Hittil i år har industriproduksjonen vist tegn til å flate ut, og den sesongkorrigerte produksjonsindeksen lå i 1. kvartal i år fortsatt 1,1 prosent under nivået fra samme periode i fjor. Den underliggende tendensen i industriproduksjonen er derfor fortsatt noe uklar.

Tallet på arbeidsløse var sterkt økende fra sommeren 1979 til sommeren 1980, og har siden vært i bare svak nedgang. I april i år var det 7,7 millioner arbeidsløse etter sesongkorrigerte oppgaver.

Volumet av de private bruttoinvesteringer i fast realkapital tok seg noe opp igjen i annet halvår i fjor og fram til 1. kvartal i år etter å ha vært i kraftig nedgang siden halvårsskiftet 1979. Gjennom første halvdel av 1980 viste særlig boliginvesteringene sterk svikt. Tallet på igangsatte boliger gikk deretter opp fram mot siste årsskifte, men har hittil i år igjen vist tegn til nedgang. Den samme tendensen synes å gjelde for andre bygg og anlegg, mens derimot investeringsetterspørselen for maskiner og transportmidler nå er i oppgang etter ordrestatistikken å dømme; fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år økte verdien av nye ordrer til investeringsvareindustrien med 7,1 prosent (sesongkorrigert).

Konsumetterspørselen viste også svikt i fjor vinter og vår, men har siden vært i god vekst. I mars i år hadde detaljomsetningsvolumet nesten nådd opp igjen til 1979-nivået. Fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år økte det med hele 11,3 prosent (sesongkorrigert årlig rate). Det er grunn til å anta at det høye innenlandske rentenivået og den svake utviklingen i realdisponible inntekter vil føre til svakere vekst i konsumetterspørselen utover i 1981.

Prisstigningen har avtatt betydelig siden 1. kvartal 1980. I mars i år var konsumprisindeksen 10,6 prosent høyere enn ett år tidligere, mens den tilsvarende stigningstakt på samme tid ifjor var 14,6 prosent. I april i år var gjennomsnittlig timefortjeneste i industrien 10,9 prosent høyere enn i samme måned året før.

Volumet av vareeksporten var i moderat nedgang gjennom store deler av 1980, men tok seg opp igjen rundt siste årsskifte og økte med 4,8 prosent fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år. Volumet av vareimporten viste om lag samme utvikling gjennom 1980 som samlet produksjon og etterspørsel; sterk nedgang fram til sommermånedene med et etterfølgende oppsving i annet halvår. I 1. kvartal i år var importvolumet 3,9 prosent (sesongkorrigert) høyere enn i 4. kvartal 1980.

I J a p a n fortsetter den moderate konjunkturoppgangen. Vekstimpulsene kommer i første rekke fra investeringsetterspørselen og utenlandsetterspørselen, mens det private konsumet trolig bare er i svak oppgang. Prisstigningen er avtakende.

Industriproduksjonen var i nedgang gjennom de tre første kvartaler av 1980 etter kraftig oppgang helt fra 1977. Produksjonen tok seg imidlertid opp igjen i 4. kvartal i fjor og viste igjen sterk vekst i vintermånedene i år; fra september-november til desember-februar økte den sesongkorrigerte produksjonsindeksen med hele 10,2 prosent regnet som årlig rate.

Tallet på arbeidsløse gikk noe opp gjennom 1980, men er fortsatt lavt sammenliknet med tilsvarende tall for Vest-Europa og Sambandsstatene. I februar var det om lag 1,2 millioner arbeidsløse etter sesongkorrigerte oppgaver. Arbeidsløshetsprosenten var 2,4, mot 2,0 i samme måned året før.

Volumet av de private investeringer utenom boliger holdt seg godt oppe gjennom 1980 til tross for konjunkturavdempingen. Verdien av nye ordrer til maskinindustrien fra innenlandske kunder var i november-januar 19,5 prosent høyere enn i samme periode ett år tidligere. De private boliginvesteringene viste derimot betydelig svikt gjennom fjoråret. Disse utviklingstendensene må ses i sammenheng med inntektsutviklingen i 1980 - med økende lønnsomhet i næringslivet og synkende lønnsandel.

Den svake veksten i disponibel realinntekt medvirket trolig til at konsumetterspørselen viste tegn til svikt i 1980. Detaljomsetningsvolumet var i kraftig nedgang gjennom første halvår i fjor, og økte bare svakt fram mot årsskiftet 1980/1981. OECD regnet i sin desember-rapport med at konsumetterspørselen vil ta seg opp igjen utover i 1981 og at volumet av det private konsumet vil øke med 3½ prosent fra 1980 til 1981.

Prisstigningen er avtakende. I februar i år var konsumprisene 6,5 prosent og produsentprisene 5,0 prosent høyere enn ett år tidligere. På samme tid i fjor var stigningstakten i konsum- og produsentprisene henholdsvis 8,0 og 15,1 prosent. Både en moderat nominell lønnsøkning og kursstigningen på yen - som har gitt svakere økning i importprisene - har bidratt til å dempe den innenlandske prisstigningen.

Vareeksporten var i kraftig oppgang gjennom store deler av 1980. I perioden fra desember i fjor til februar i år var volumet av vareeksporten 13,3 prosent høyere enn ett år tidligere. Vareimporten er derimot i nedgang. I desember-februar var importvolumet 2,0 prosent lavere enn i samme periode året før.

TABELLVEDLEGG FOR UTLANDET

Tabell 1. Storbritannia, konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1975=100	Ordretilg. ¹⁾ Sesongkorr. 1975=100	Detaljoms.- volum Sesongkorr. 1976=100	Arbeidsløshet Sesongkorr. 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 15/1-74 = 100
1 9 7 9					
Mai	107,4	105	109,4	1 306	215,9
Juni	108,2	106	116,6	1 282	219,6
Juli	106,4	107	105,2	1 276	229,1
August	102,5	98	107,6	1 262	230,9
September	100,7	96	106,9	1 262	233,2
Oktober	102,9	97	108,2	1 279	235,6
November	105,2	111	110,2	1 284	237,7
Desember	104,4	94	108,8	1 298	239,4
1 9 8 0					
Januar	102,2	93	110,2	1 334	245,3
Februar	100,0	99	111,0	1 377	248,8
Mars	97,9	99	109,7	1 411	252,2
April	97,7	91	109,6	1 456	260,8
Mai	96,5	92	108,4	1 495	263,2
Juni	96,3	95	109,5	1 542	265,7
Juli	95,2	87	108,5	1 609	267,9
August	93,0	87	109,6	1 697	268,5
September	91,4	70	108,5	1 791	270,2
Oktober	90,3	73	109,7	1 893	271,9
November	89,4	74	109,2	2 030	274,1
Desember	87,8	78	108,4	2 137	275,6
1 9 8 1					
Januar	87,1	88	114,0	2 228	277,3
Februar	87,9		112,9	2 304	279,8
Mars			111,5	2 381	284,0
April				2 446	

1) Volumet av tilgangen på nye ordrer til investeringsvareindustrien fra innenlandske kunder.

Tabell 2. Vest-Tyskland, konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1970=100	Ordretilg. ¹⁾ Sesongkorr. 1976=100	Detaljoms.- volum Sesongkorr. 1970=100	Arbeidsløshet Sesongkorr. 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1976=100
1 9 7 9					
Mai	110	120,8	130	864	110,2
Juni	111	115,1	130	864	110,8
Juli	112	116,2	126	860	111,5
August	111	113,2	129	855	111,6
September	111	112,5	127	841	111,9
Oktober	111	117,0	128	828	112,2
November	112	110,6	127	825	112,6
Desember	112	110,2	126	812	113,1
1 9 8 0					
Januar	111	116,2	136	829	113,7
Februar	115	117,3	130	822	114,9
Mars	113	120,1	129	820	115,6
April	114	113,3	126	834	116,3
Mai	110	110,7	124	855	116,8
Juni	109	112,9	124	884	117,4
Juli	109	112,2	129	910	117,6
August	104	108,6	127	923	117,7
September	107	104,3	128	939	117,7
Oktober	107	110,1	129	966	117,9
November	105	104,4	129	1 000	118,6
Desember	108	107,4	125	1 049	119,3
1 9 8 1					
Januar	106	103,8	126	1 046	120,3
Februar	109	105,5	133	1 076	121,2
Mars	107			1 134	122,0
April				1 160	122,8

1) Volumet av tilgangen på nye ordrer til verkstedindustrien fra innenlandske kunder.

Tabell 3. Frankrike, konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1970=100	Arbeidsløshet Sesongkorr. 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1970=100
1 9 7 9			
April	131	1 339	215,1
Mai	134	1 376	217,4
Juni	134	1 393	219,2
Juli	139	1 404	222,1
August	139	1 406	224,4
September	136	1 355	226,3
Oktober	135	1 340	229,0
November	134	1 345	230,5
Desember	136	1 370	323,3
1 9 8 0			
Januar	135	1 378	236,8
Februar	136	1 391	239,3
Mars	136	1 415	242,1
April	136	1 439	244,9
Mai	131	1 473	247,1
Juni	131	1 460	248,7
Juli	135	1 470	252,4
August	136	1 457	254,9
September	129	1 446	257,1
Oktober	131	1 442	259,9
November	126	1 476	261,7
Desember	132	1 515	264,0
1 9 8 1			
Januar	124	1 562	267,1
Februar	123	1 606	269,6
Mars		1 663	272,3

Tabell 4. Italia, konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1975=100	Detaljoms.- volum Ukorrigert 1975=100	Arbeidsløshet Ukorrigert 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1975=100
1 9 7 9				
April	123,5	117,9	1 580	174,8
Mai	119,7	121,9		177,1
Juni	114,3	122,5		178,8
Juli	118,5	112,4	1 880	180,5
August	118,3	104,3		182,2
September	125,6	126,4		186,7
Oktober	131,4	130,2	1 701	191,1
November	131,8	119,8		193,5
Desember	129,8	180,1		196,7
1 9 8 0				
Januar	132,8	111,3	1 703	203,2
Februar	138,8	111,3		206,7
Mars	137,6	122,8		208,6
April	138,8	120,4	1 554	211,9
Mai	127,9	125,5		213,8
Juni	131,9	122,2		215,8
Juli	130,2	122,0	1 812	219,4
August	111,5	107,9		221,7
September	126,7	124,6		226,4
Oktober	128,4		1 722	230,3
November	133,7			235,1
Desember	125,7			238,2
1 9 8 1				
Januar	124,3		1 717	242,9
Februar	133,5			247,0
Mars	131,7f			250,4

f: Foreløpige tall.

Tabell 5. S v e r i g e , konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1968=100	Ordretilg. 1) Ukorrigert 1970=100	Detaljoms.- volum Sesongkorr. 1.kv.1973=100	Arbeidsløshet Ukorrigert 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1949=100
1 9 7 9					
Mai	130	228	127,1	72	495
Juni	132	313		97	497
Juli	132	146		86	501
August	132	265	125,8	102	508
September	134	267		89	510
Oktober	131	314		78	515
November	133	284	130,4	76	522
Desember	138	289		74	527
1 9 8 0					
Januar	135	274		94	544
Februar	134	268	129,3	82	552
Mars	136	280		76	555
April	136	250		..	559
Mai	107	213	214,9	70	561
Juni	133	262		85	562
Juli	138	118		80	567
August	132	258	126,5	88	570
September	130	272		92	586
Oktober	129	290		92	595
November	131	268		96	598
Desember	128	295		86	601
1 9 8 1					
Januar	131	299		108	612
Februar	134	273		106	624
Mars	132			90	627
April				87	631

1) Verdi av tilgang på nye ordrer til verkstedindustrien ekskl. skipsverft fra innenlandske kunder.

Tabell 6. S a m b a n d s s t a t e n e , konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1967=100	Ordretilg. 1) Sesongkorr. Mrd.dollar	Detaljoms.- volum 2) Sesongkorr. Mrd.dollar	Arbeidsløshet Sesongkorr. 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1967=100
1 9 7 9					
Mai	154,1	21,13	33,8	5 776	214,1
Juni	154,2	21,70	33,3	5 718	216,6
Juli	154,4	21,23	33,4	5 738	218,9
August	152,9	21,08	33,9	6 057	221,1
September	153,9	21,58	34,3	5 971	223,4
Oktober	153,7	21,07	33,5	6 132	225,4
November	153,3	21,75	33,6	6 104	227,5
Desember	153,2	22,29	33,6	6 272	229,9
1 9 8 0					
Januar	153,4	23,86	34,1	6 500	233,2
Februar	153,0	21,48	33,4	6 454	236,4
Mars	152,1	22,59	32,4	6 543	239,8
April	147,9	22,16	31,5	7 202	242,5
Mai	143,4	19,59	31,0	7 944	244,9
Juni	140,3	19,95	31,4	7 811	247,6
Juli	139,1	21,61	32,1	8 021	247,8
August	140,6	19,37	32,0	7 942	249,4
September	143,4	20,86	32,0	7 800	251,7
Oktober	146,4	20,62	32,1	7 961	253,9
November	149,1	21,85	32,3	7 946	256,2
Desember	150,6	21,67	32,3	7 785	258,4
1 9 8 1					
Januar	151,1	24,51	32,8	7 847	260,5
Februar	150,4	20,54	33,0	7 754	263,2
Mars	151,0		32,9	7 764	265,1
April				7 746	

1) Verdi av tilgang på nye ordrer til investeringsvareindustrien.

2) 1967-priser.

Tabell 7. J a p a n , konjunkturindikatorer

	Industriprod. Sesongkorr. 1975=100	Ordretilg. ¹⁾ Sesongkorr. Mrd.yen	Arbeidsløshet Sesongkorr. 1000 personer	Konsumpriser Ukorrigert 1975=100
1 9 7 9				
April	129,6	714	1 220	126,6
Mai	132,0	671	1 130	127,8
Juni	132,2	627	1 130	127,9
Juli	133,8	620	1 250	129,0
August	134,2	605	1 220	127,8
September	133,4	712	1 140	129,3
Oktober	136,1	724	1 200	130,9
November	138,0	745	1 210	130,5
Desember	138,2	644	1 120	131,2
1 9 8 0				
Januar	139,7	724	1 050	132,3
Februar	147,2	672	980	133,5
Mars	142,2	604	1 070	134,6
April	144,5	760	1 160	136,8
Mai	143,0	941	1 110	137,9
Juni	141,6	705	1 060	138,4
Juli	142,2	777	1 210	138,7
August	135,5	684	1 190	138,5
September	141,1	690	1 150	140,5
Oktober	142,3	1 061	1 220	140,7
November	140,4	727	1 310	141,0
Desember	143,5	1 067	1 240	140,3
1 9 8 1				
Januar	144,4	730	1 150	141,9
Februar	146,4		1 190	141,9
Mars	144,2 f			142,7 f

1) Verdien av tilgangen på nye ordrer til maskinindustrien fra innenlandske kunder.
f: Foreløpige tall.

Tabell 8. B r u t t o n a s j o n a l p r o d u k t i u t v a l g t e l a n d

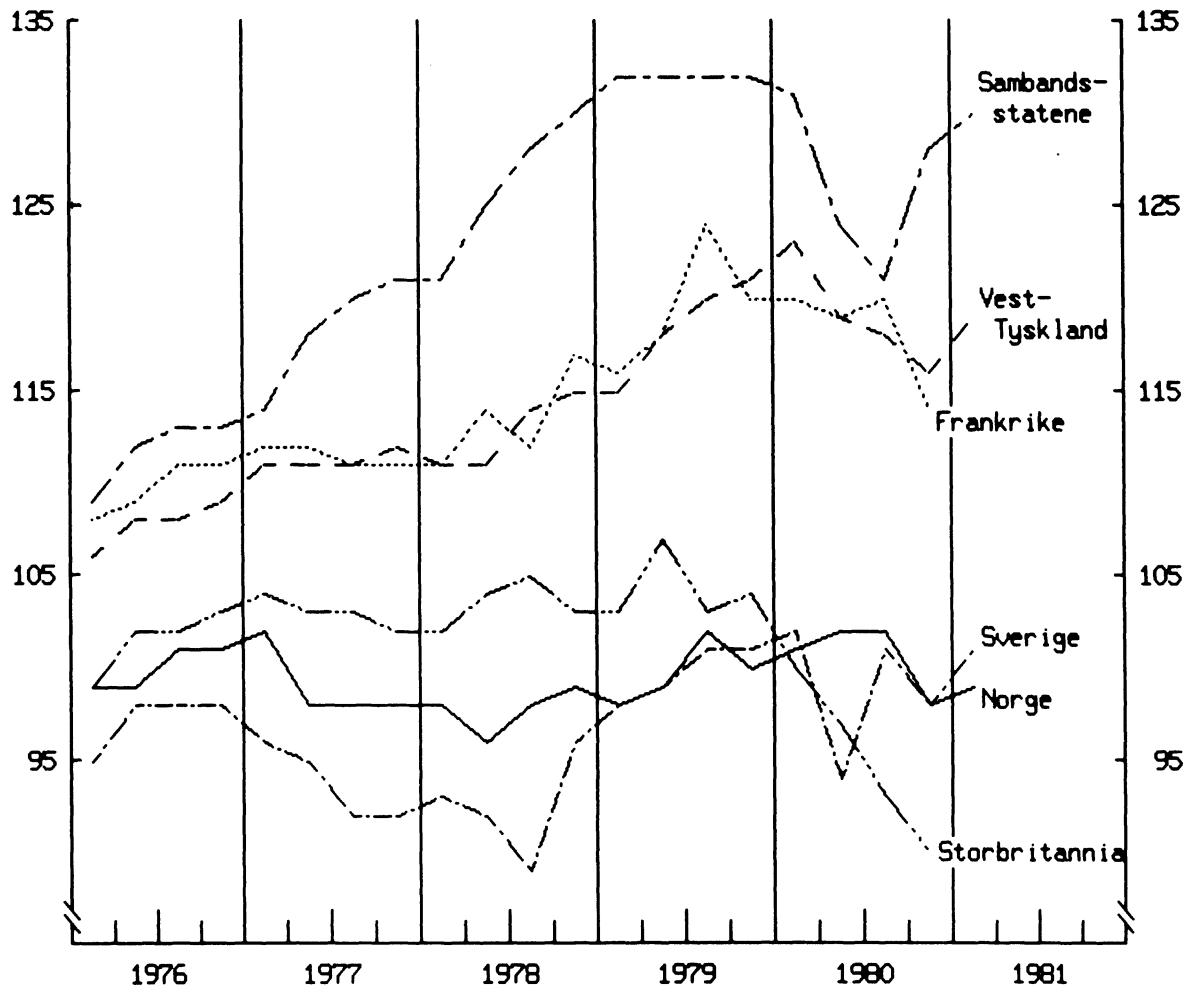
Prosentvis volumendring fra foregående år

	1975	1976	1977	1978	1979	1980 anslag	1981 prognose
Danmark	-1/2	8	1 3/4	1 1/4	3 1/2	-1/2	1 1/2
Frankrike	1/4	5 1/4	2 3/4	3 1/2	3 1/4	1 3/4	1
Italia	-3 1/2	6	2	2 1/2	5	3 3/4	-1
Japan	1 1/2	6 1/2	5 1/2	6	6	5	3 3/4
Norge	5 1/2	6 3/4	3 1/2	3 1/4	3 1/4	3	3/4
Sambandsstatene	-1	5 1/2	5	4 1/2	2 1/4	-3/4	3/4
Storbritannia	-3/4	4 1/4	1	3 1/2	1 1/2	-2 1/4	-1 1/4 ³⁾
Sverige	3/4	1 1/4	-2 3/4	2 3/4	3 3/4	2 1/4	0,2 ¹⁾
Vest-Tyskland	-1 3/4	5 1/4	3	3 1/4	4 1/2	1 3/4	-1,5 ²⁾

K i l d e . OECD.

- 1) Seineste anslag fra myndighetene i landet.
- 2) Seineste anslag fra de fem største forskningsinstituttene.
- 3) National Institute of Economic and Social Research.

Industriproduksjon uten bergverksdrift og kraftforsyning i utvalgte land.
Sesongkorrigert. 1975=100.
Beregnet på grunnlag av OECD Main Economic Indicators.

Konjunktursvikten i Norge er svært moderat, trolig med tendens til fortsatt nedgang i utenlandsetterspørselen, svak vekst i den innenlandske etterspørselen og stagnasjon i industriproduksjonen. Det er ingen klare tegn til et begynnende konjunkturomslag oppover. Hvis konjunkturbunnen for Vest-Europa under ett skulle bli passert mot slutten av året - noe som ikke kan utelukkes (se foran) - kan det likevel tenkes at den tradisjonelle vareeksporten vil kunne ta seg opp igjen utover sommeren eller høsten; konjunkturomslagene ute innledes ofte med innkjøp av konjunkturfølsomme lagervarer - blant annet flere viktige norske eksportvarer. Norsk eksportvolum pleier derfor å passere de konjunkturrelle bunnpunktene før utenlandsk industriproduksjon. Noe generelt omslag oppover i norsk økonomi kan en derimot neppe vente i år, fordi spredningen av vekstimpulsene fra eksporten til norsk økonomi ellers vanligvis tar betydelig tid. Det framgår blant annet av figur 9.2 og 1.1 at siste konjunkturbunn for eksportvolumet ble passert i 4. kvartal 1977, mens industriproduksjonen snudde oppover igjen først et halvt år senere. I gjennomsnitt for de 4-5 konjunkturbølgene fra 20-årsperioden 1955-1975 passerte volumet av norsk tradisjonell vareeksport bunnpunktene vel ett år før norsk industriproduksjon, som i sin tur passerte bunnpunktene i gjennomsnitt om lag et halvår etter vest-europeisk industriproduksjon. Isolert sett vil de store investeringene i oljevirkosheten - som utvikler seg uavhengig av konjunkturbølgene - kunne framskynde det neste omslaget oppover for norsk industriproduksjon; Statistisk Sentralbyrås siste ordrestatistikk viser en forholdsvis gunstig ordreutvikling for verkstedindustrien, i første rekke som følge av utbyggingen av oljevirkosheten. På den annen side vil tap av norske markedsandeler kunne forsinke et omslag oppover i industriproduksjonen betydelig. Her vil utfallet av det pågående inntektsoppgjøret kunne bli avgjørende. Prisstigningen i Norge ser nå ut til å være adskillig sterkere enn i våre viktigste samhandelsland, og landets internasjonale konkurranseevne er trolig synkende.

Industriproduksjonen har gjennomgående vært i nedgang eller stagnasjon siden konjunkturtoppen ble passert i fjor sommer. Det er lite som tyder på at den underliggende tendensen har endret seg vesentlig de siste månedene, selv om produksjonsindeksen for 1. kvartal i gjennomsnitt lå litt høyere (1 prosent) enn kvartalet før, etter sesongkorrigerte oppgaver. Gjennomsnittstallet for 4. kvartal i fjor var sterkt påvirket av det uvanlig lave månedstallet for desember, som hadde sammenheng med plasseringen av helgedagene i uken i jule- og nyttårshelgen. Det kan også se ut til at mars-tallene er trukket opp av tilfeldige forhold; svært sterk, og trolig tilfeldig, produksjonsstigning fra februar til mars for blant annet ikke-jernholdige metaller og næringsmidler kan ha bidratt betydelig til en stigning i henholdsvis delindeksene for produksjon av eksportvarer (1,4 prosent) og konsumvarer (1,3 prosent) fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år. En stigning i investeringsvareproduksjonen på 1 prosent var derimot neppe i samme grad tilfeldig betinget.

Sammenliknet med samme kvartal i fjor viste den ikke-sesongkorrigerte indeksen for industriproduksjonen for 1. kvartal 2 prosent nedgang. Totalindeksen - for bergverksdrift, industri og kraftforsyning i alt - gikk sterkere ned (med 2,7 prosent), særlig som følge av en nedgang på vel 6 prosent i utvinning av råolje og gass. Blant de enkelte industrigruppene (se tabell 2) var det blant eksportvarene sterk nedgang for metaller (11,4 prosent). Også i treforedling gikk produksjonen noe ned, mens den viste svak oppgang for kjemiske råvarer og kjemisk-tekniske produkter. Av typiske konsumvarer viste både tekstilvarer og klær og møbler nedgang, mens produksjonen av næringsmidler, drikkevarer og tobakk sett under ett endret seg lite. Produksjonen av verkstedprodukter gikk derimot noe opp, trolig i første rekke som følge av direkte og indirekte virkninger av investeringer i oljevirkosheten.

Arbeidsløsheten - som etter sesongkorrigerte oppgaver passerte et bunnpunkt omkring årsskiftet 1979/80 - er fortsatt i klar oppgang, og tallet fra siste arbeidsløshetstopp (i februar 1979) ble passert i april i år. Ved utgangen av april var det registrert vel 28 000 helt arbeidsløse ved arbeidskontorene (ukorrigert for sesongsvingninger), dvs. om lag 7 900 flere enn ett år tidligere, enda myndighetenes arbeidskrafttiltak har vært mer omfattende i år enn i fjor; ved utgangen av mars var 21 100 personer sysselsatt ved arbeidsmarkedstiltak, mot 18 300 personer ett år tidligere. Vi må flere årtier tilbake i tiden for å finne høyere apriltall for arbeidsløsheten enn tallet for april i år. Men tallene for en så lang periode er neppe helt sammenliknbare; således kan registreringen av arbeidsløsheten ha blitt mer effektiv i løpet av perioden. Arbeidsløshetsprosenten

var 1,7 ved utgangen av april, mot 1,2 ett år tidligere. - Det sesongkorrigerte tallet på ledige plasser var i oppgang fram til i fjor (figur 2.1), men endret seg gjennomgående lite gjennom resten av året, når en ser bort fra tilfeldige svingninger. Den underliggende tendensen ser nå ut til å peke nedover. Ukorrigert for sesongsvingninger (men korrigert for virkningen av utvidet meldeplikt) var tallet på ledige plasser registrert ved arbeidskontorene ved utgangen av april 7 900, mot 9 300 på samme tidspunkt i fjor. Arbeidsdirektoratets indikator for stramheten på arbeidsmarkedet har siden oktober i fjor og fram til mars i år (som er den siste måneden en har oppgaver for) ligget til dels betydelig lavere i de samme månedene ett år tidligere.

Hovedinntrykket av Statistisk Sentralbyrås **o r d r e s t a t i s t i k k** for 1. kvartal - som nettopp er offentliggjort - er at ordretilgangen gjennomgående utvikler seg forholdsvis gunstig når en tar i betraktning den konjunkturfasen vi for tiden er inne i. Hovedårsaken til dette er utvilsomt at utbyggingen av oljevirkosomheten slår sterkt ut i ordretilgangen til verkstedindustrien. Den svært sterke stigningen i ordretilgangen fra hjemmemarkedet for metaller og verkstedindustri sett under ett, som figur 3.1 viser fra 3. kvartal i fjor til 1. kvartal i år, må ses på denne bakgrunn. Men også ordretilgangen fra hjemmemarkedet for verkstedprodukter uten skip og oljeplattformer m.v. viser en viss oppgang (se figur 3.2). Til dels gjenspeiler dette trolig ringvirkninger av utbyggingen av oljevirkosomheten, men tilfeldige forhold kan også ha spilt inn.

Ordretilgangen fra utlandet har utviklet seg betydelig svakere. For viktige konjunkturføl-somme eksportvarer som metaller har ordretilgangen regnet i volum vært i klar nedgang siden 4. kvartal 1979 (sammenlikn figur 3.3, som viser verdiutviklingen av utenlandsordrene for metaller). For verkstedprodukter (figur 3.2) har utenlandsordrene holdt seg bedre oppe. Samlet ordretilgang for kjemiske råvarer (figur 3.4) ser ut til å være forholdsvis lite påvirket av konjunktursvikten ute.

Også for de konsumvarer som ordrestatistikken dekker (tekstilvarer og klær og skotøy - se figur 3.4) viser de sesongkorrigerte tallene en forholdsvis gunstig utvikling for de to siste kvartalene sett under ett, men den underliggende tendensen er noe uklar.

Tabellen nedenfor viser ordretilgangen gjennom det siste året, fra 1. kvartal 1980 til 1. kvartal 1981, og fra 4. kvartal 1979 til 4. kvartal 1980.

Ordretilgang i alt. Endring i verdiindeks (ikke sesongkorrigert) fra samme kvartal året før. Prosent

	4. kvartal 1980	1. kvartal 1981
Produksjon av metaller og verkstedprodukter i alt	+ 13	+ 19
Produksjon av metaller	- 17	- 9
Produksjon av verkstedprodukter (unntatt transportmidler og oljeplattformer m.v.)	- 7	- 13
Produksjon av metallvarer	- 1	- 6
Produksjon av maskiner	+139	+ 72
Produksjon av elektriske apparater og materiell	- 17	+ 52
Produksjon av transportmidler ¹⁾	- 11	+ 11
Produksjon av tekstilvarer	+ 14	+ 9
Produksjon av klær og skotøy	- 9	+ 3
Produksjon av kjemiske råvarer	+ 13	+ 20

1) Hovedsakelig skip.

Tabellen viser blant annet betydelig økning i ordretilgangen for produksjon av metaller og verkstedprodukter sett under ett, selv regnet i volum. Oppgangen har skjedd til tross for den alminnelige konjunktursvikten, og henger sammen med utbyggingen av oljevirkosomheten, som går sin gang uansett hvilken konjunkturfase næringslivet ellers befinner seg i. Produksjon av oljeplattformer m.v. regnes statistisk til gruppen maskiner, som viste svært sterk stigning (se tabellen) fra samme kvartal ett år tidligere både i 4. kvartal i fjor og i 1. kvartal i år. Tabellen viser derimot betydelig nedgang i ordretilgangen både til produksjon av metaller og til produksjon av verkstedprodukter utenom skip og oljeplattformer m.v.

Verdien av de samlede ordreserver i primær metallindustri og verkstedindustri sett under ett (se figur 3.5) var i ganske sterk og ubrutt oppgang fra 3. kvartal 1978 fram til 1. kvartal 1980 (36 prosent), men gikk litt ned fra 1. til 2. kvartal i fjor. Tallet for 3. kvartal lå regnet i verdi på samme nivå som kvartalet før, men regnet i volum fortsatte nedgangen. Fra 3. kvartal i fjor til 1. kvartal i år gikk ordreserverne noe opp igjen. Dette skyldtes i første rekke den sterke økningen i ordretilgangen for oljeplattformer m.v. For verkstedindustrien utenom bygging av skip og oljeplattformer m.v. (se figur 3.6) endret ordreserverne seg lite fra 3. kvartal i fjor til 1. kvartal i år regnet i volum.

Ordretilgangen lå både for byggevirkomheten og anleggsvirkomheten betydelig høyere i 1. kvartal i år enn i 1. kvartal 1980. Ordreserverne i byggevirkomheten var i oppgang i 1980, men gikk litt ned fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år. I anleggsvirkomheten viser ordreserverne sterke tilfeldige svingninger fra kvartal til kvartal. For de to siste kvartalene sett under ett lå ordreserverne i anleggsvirkomheten betydelig lavere enn i samme periode ett år tidligere.

K o n s u m e t t e r s p ø r s e l e n er bare i svak oppgang, etter utviklingen av detaljomsetningen å dømme. Den sesongkorrigerte indeksen for detaljomsetningsvolumet, som viste sterk nedgang gjennom første halvår i fjor (figur 7.1), har senere bare endret seg lite, når en ser bort fra svært sterke tilfeldige svingninger fra måned til måned. I gjennomsnitt for 1. kvartal i år lå detaljomsetningsvolumet 0,6 prosent høyere enn i 4. kvartal i fjor. Sammenliknet med samme kvartal året før viste detaljomsetningsvolumet i 1. kvartal i år en nedgang på vel 2 prosent. Det var særlig nedgang i omsetningsvolumet for beklednings- og tekstilvarer og næringsmidler m.v. som trakk samlet omsetningsvolum ned. Derimot økte omsetningsvolumet for gruppen motorkjøretøyer og bensin, og tallet på registrerte nye personbiler gikk betydelig opp fra 1. kvartal 1980 til 1. kvartal 1981. Utviklingen av konsumetterspørselen utover sommeren og høsten vil i første rekke avhenge av utfallet av det pågående inntektsoppgjøret.

Statistisk Sentralbyrås k o n s u m p r i s i n d e k s lå både for april og i gjennomsnitt for årets fire første måneder 14,6 prosent høyere enn i tilsvarende perioder i fjor. I løpet av de fire første månedene i år (fra 15. desember til 15. april) steg konsumprisindeksen enda litt sterkere (med 6,4 prosent) enn i samme periode i fjor, som fulgte umiddelbart etter opphevelsen av pris- og inntektsstoppen fra årsskiftet 1979/80 (se figur 8.1). Den sterke prisstigningen hittil i år henger i stor grad sammen med avgiftsforhøyelsene og subsidiereduksjonene fra siste årsskifte, men den internasjonale prisstigningen på olje fortsetter å bidra betydelig til økningen i de norske konsumprisene. Delindeksen for lys og brensel steg således med 15 prosent fra desember til april, i første rekke som følge av sterk stigning i prisene på petroleum og fyringsolje. En stigning i delindeksen for gruppen reiser og transport fra desember til april på 7 prosent var i betydelig grad resultatet av en sterk oppgang (11 prosent) i prisene på bensin og olje i samme tidsrom. Men alt i alt er prisstigningsimpulsene utenfra avtagende. I løpet av siste seks månedersperiode - fra september i fjor til mars i år - lå prisstigningstakten for OECD-landene i gjennomsnitt på 5,3 prosent, mot 8,3 prosent for Norge. Våre viktigste samhandelsland - Sverige, Storbritannia og Vest-Tyskland - hadde i samme tidsrom prisstigningsrater på henholdsvis 7,0 prosent, 5,1 prosent og 3,7 prosent. Den lønningstigning som vil følge av det pågående inntektsoppgjøret vil gi Norge nye prisstigningsimpulser fra den innenlandske økonomi utover i annet halvår.

Verdien av den tradisjonelle v a r e e k s p o r t e n (vareeksporten regnet uten skip, oljeplattformer m.v., råolje og naturgass) viste kraftig stigning fra mars til april etter sesongkorrigerte oppgaver, etter å ha holdt seg nærmest uendret tidligere i år (se figur 9.1). Men endringer over bare én måned er ikke for noen konjunkturindikator tilstrekkelig til å trekke konklusjoner om konjunkturtendensene, og dette gjelder i høy grad for vareeksporten, der de tilfeldige utslagene ofte er svært sterke. På den annen side begynner tiden å nærme seg da en ikke lenger kan utelukke muligheten for et omslag oppover i vareeksporten. Riktignok ventes konjunkturomslaget i de store industrilandene i Vest-Europa nå å ville inntreffe senere enn antatt for et halvt år siden; uoffisielle opplysninger som foreligger, tyder på at de fleste nå tidligst venter et moderat omslag oppover i Vest-Europa først mot slutten av 1981 eller rundt årsskiftet 1981/82. Men som omtalt i tidligere oversikter viser volumet av norsk vareeksport en klar tendens til å nå de konjunkturrelle vendepunktene

før vest-europeisk industriproduksjon.¹⁾ Dette henger sammen med at en stor del av norsk vareeksport fortsatt består av konjunkturfølsomme lagervarer, og en konjunkturoppgang ute innledes gjerne med betydelige oppkjøp av slike lagervarer. Men det er ennå ingen klare tegn til at slike oppkjøp er kommet i gang, og det synes alt i alt mest nærliggende å anta at utviklingen i vareeksporten den siste måneden ikke innvarsler noe varig omslag oppover for den tradisjonelle vareeksporten verken regnet i volum eller verdi. Den underliggende tendensen er likevel ikke fullt så klar som før.

For volumet av den tradisjonelle vareeksporten viste sesongkorrigerte tall en viss oppgang fra 3. til 4. kvartal i fjor, etter markert nedgang tidligere i 1980. Som nevnt i tidligere oversikter var oppgangen i årets siste kvartal neppe konjunkturbestemt, men et resultat av tilfeldigheter. Volumindeksen for 1. kvartal i år foreligger ennå ikke, men tabellen nedenfor gir volumtall for enkelte viktige eksportvarer - herunder olje og gass - for 1. kvartal i år og 1. kvartal i fjor.

Utførelse av viktige varer

	1.kv. 1980	1.kv. 1981	Endring
	1000 tonn	1000 tonn	Prosent
Fisk og fiskevarer (inkl. hermetikk)	62,8	71,9	+ 14,4
Papirmasse m.v.	160,0	125,2	- 21,8
Papir, papp m.v.	295,2	256,1	- 13,3
Malmer m.v.	1 189,2	1 179,2	- 0,9
Mineralolje, rå	6 417,7	5 159,6	- 19,7
Naturgass	7 191,1	7 089,3	- 1,4
Kjemiske grunnstoffer, uorganiske oksyder og halogensalter .	87,4	115,4	+ 32,0
Kunstgjødsele	459,1	365,6	- 20,4
Jern og stål (inkl. legeringer)	408,1	324,2	- 20,6
Andre metaller	227,9	172,2	- 24,5

Fra 1. kvartal 1980 til 1. kvartal i år økte verdien av samlet vareeksport (medregnet skip og oljeplattformer m.v., råolje og naturgass) med 1,2 milliarder kroner, eller med 5 prosent (se tabellen nedenfor). Storparten av økningen skyldtes en sterk oppgang (1,1 milliarder kroner) i eksporten av naturgass. Økt eksport av råolje og økt skipseksport bidro med 0,2 milliarder kroner hver. Den tradisjonelle vareeksporten gikk derimot ned med 0,3 milliarder kroner.

Verdien av vareeksporten i 1. kvartal

	1980 Milliarder kroner	1981 Milliarder kroner	Endring	
			Milliarder kroner	Prosent
Tradisjonell vareeksport ¹⁾	12,1	11,8	- 0,3	- 2
Eksport av råolje	7,4	7,6	+ 0,2	+ 3
Eksport av naturgass	3,1	4,3	+ 1,1	+ 37
Eksport av oljeplattformer m.v.	0,0	0,0	0,0	-
Eksport av skip	1,0	1,2	+ 0,2	+ 17
Vareeksport i alt	23,7	24,9	+ 1,2	+ 5

1) Vareeksport utenom eksport av skip, oljeplattformer m.v., råolje og naturgass.

Blant de tradisjonelle eksportvarene økte eksportverdien for verkstedprodukter og for fisk og fiskevarer betydelig. På den annen side gikk eksportverdien ned for metaller og treforedlingsprodukter.

1) I 20-årsperioden 1955-1975 passerte norsk eksportvolum topp- og bunnpunktene i gjennomsnitt henholdsvis 1,8 og 2,6 kvartaler før vest-europeisk industriproduksjon.

Etter sesongkorrigerte oppgaver har verdien av v a r e i m p o r t e n (utenom import av skip og oljeplattformer) holdt seg nesten uendret siden begynnelsen av 1980 når en ser bort fra til dels sterke tilfeldige svingninger (se figur 9.1). Det er foreløpig ingen tegn til endring i stagnasjonstendensen.

Volumet av vareimporten (utenom skip og oljeplattformer) holdt seg også forholdsvis stabilt gjennom 1980, etter at en topp ble passert i årets første kvartal. Volumindekser for 1. kvartal i år foreligger ikke ennå, men verdiutviklingen peker ikke mot volumoppgang fra 4. kvartal i fjor til 1. kvartal i år. Den svake utviklingen av vareimporten henger som nevnt i tidligere oversikter sammen med svikt i den tradisjonelle vareeksporten, som har stort importinnhold, og svak utvikling av varekonsumet. Tabellen nedenfor gir volumtall for enkelte viktige importvarer for 1. kvartal i år og 1. kvartal i fjor.

Innførsel av viktige varer

	1.kv. 1980	1.kv. 1981	Endring
	1000 tonn ¹⁾	1000 tonn ¹⁾	Prosent
Nikkelmatte, -speis m.v.	25,3	19,8	- 21,7
Aluminiumoksyd	348,5	323,7	- 7,1
Manganmalm og -konsentrat	229,3	138,0	- 39,8
Mineralolje, rå	1 789,7	1 082,2	- 39,5
Bensin (1000 m ³)	128,8	96,5	- 25,1
Jern og stål	363,7	316,0	- 13,1
Andre metaller	40,6	38,2	- 5,9
Varer av uedle metaller	42,2	38,6	- 8,5
Tekstilgarn, -stoffer og -varer	19,6	17,0	- 13,3
Yttertøy av tekstil (unntatt trikotasje) (1000 stk.)	6 437,6	6 459,8	+ 0,3
Yttertøy av trikotasje (1000 stk.)	4 874,5	5 205,2	+ 6,8
Personbiler (stk.)	30 379	24 808	- 18,3
Vare-, laste- og spesialbiler (stk.)	4 506	7 824	+ 73,6
Fjernsynsmottakere (stk.)	56 781	40 282	- 29,1
Automatiske databehandlingsmaskiner (stk.)	7 496	9 190	+ 22,6
Traktorer (stk.)	3 611	4 342	+ 20,2
Kubb og celluloseømmer (1000 m ³ fast mål)	248,3	401,4	+ 61,7
Korn og kornvarer	194,4	225,5	+ 16,0

1) Se også forspalten.

Utviklingen i samlet importverdi fra 1. kvartal 1980 til 1. kvartal 1981 framgår av tabellen nedenfor.

Verdien av vareimporten i 1. kvartal

	1980	1981	Endring	
	Milliarder kroner	Milliarder kroner	Milliarder kroner	Prosent
Tradisjonell vareimport ¹⁾	20,8	20,5	- 0,2	- 1
Import av oljeplattformer m.v.	0,1	0,4	+ 0,3	-
Import av skip	0,3	1,0	+ 0,7	-
Vareimport i alt	21,1	21,9	+ 0,8	+ 4

1) Vareimport utenom import av skip og oljeplattformer m.v.

Mer detaljerte oppgaver over verdien av den tradisjonelle vareimporten i 1. kvartal viser betydelig stigning fra samme periode ett år tidligere for blant annet gruppene maskiner og apparater, matvarer og tømmer. Importverdien for blant annet mineralolje og mineraloljeprodukter, jern og stål, ikke-jernholdige metaller, kjemikalier og tekstilvarer m.v. viste sterk nedgang. Bilimporten endret seg lite regnet i verdi.

TABELLVEDLEGG FOR NORGE

Tabell 1. Industriproduksjon. Endring i sesongkorrigert indeks fra foregående tremånedersperiode. Prosent

	1980/81			
	April-juni	Juli-sept.	Okt.-des.	Jan.-mars
Bergverksdrift ¹⁾ , industri og kraftforsyning	-0,2	-1,8	-2,3	2,7
Bergverksdrift ¹⁾	-1,2	-1,1	-10,1	9,4
Industri	0,7	-0,5	-3,5	1,2
Kraftforsyning	-7,1	-4,0	5,2	8,1
Produksjon etter anvendelse:				
Eksport	1,1	-0,6	-4,5	1,4
Konsum	-0,1	-1,6	-0,3	1,3
Investering	3,3	0,4	-4,0	1,0
Vareinnsats i bygg og anlegg	5,8	-4,9	-1,8	0,6
Vareinnsats ellers	0,4	-1,6	-1,3	2,5

1) Utenom utvinning av olje og naturgass.

Tabell 2. Industriproduksjon. Endring i ukorrigert indeks fra samme periode året før. Prosent

	Okt.-des.	Jan.-mars
Industri i alt	-1,7	-1,7
Næringsmidler, drikkevarer og tobakk	1,9	-0,3
Tekstilvarer, bekledningsvarer, lær og lærvarer	-3,8	-3,9
Trevarer	-5,0	-2,1
Treforedling	-6,0	-3,4
Grafisk produksjon og forlagsvirksomhet	0,8	-0,8
Kjemiske produkter, mineralolje-, kull-, gummi- og plastprodukter	-2,2	-1,9
Mineralske produkter	-5,2	-7,4
Jern, stål og ferrolegeringer	-15,0	-16,3
Ikke-jernholdige metaller	-4,4	-3,4
Metallvarer	4,2	4,5
Maskiner	3,2	4,4
Elektriske apparater og materiell	0,9	-0,3
Transportmidler	2,0	0,1
Tekniske og vitenskapelige instrumenter, foto- og optiske artikler	2,2	-3,1
Industriproduksjon ellers	-18,0	-17,5

Tabell 3. Registrert arbeidsløshet. 1 000 personer

	1979/80					1980/81				
	Des.	Jan.	Feb.	Mars	April	Des.	Jan.	Feb.	Mars	April
I alt	24,9	27,0	25,5	23,2	20,5	30,1	34,2	31,2	30,1	28,4
Herav industri, kraftforsyning, bergverksdrift (inkl. oljeutv.) og bygge- og anleggsvirksomhet	9,6	10,5	10,4	9,3	8,0	13,0	14,2	13,2	13,1	..

Tabell 4. Arbeidsmarkedet. Endring i sesongkorrigerte tall fra foregående tremånedersperiode. Prosent

	1980/81			
	Mai-juli	Aug.-okt.	Nov.-jan.	Feb.-april
Arbeidsløshet	5,8	10,9	7,6	5,6
Ledige plasser	-9,3	8,4	-0,7	-6,9

Tabell 5. Detaljomsetning

	1980/81			
	April-juni	Juli-sept.	Okt.-des.	Jan.-mars
<u>Omsetningsvolum i alt, sesongkorrigerte tall</u>				
Prosentvis endring fra forrige tremånedersperiode .	-4,5	1,6	0,9	0,6
<u>Omsetningsverdi, ukorrigerte tall</u>				
Prosentvis endring fra samme tremånedersperiode ett år tidligere				
I alt	4,4	10,0	10,7	11,7
Av dette:				
Nærings- og nytelsesmidler	6,9	13,3	16,1	12,1
Møbler og innbo	8,4	7,8	5,8	15,2
Bekledning og tekstilvarer	2,3	8,6	7,8	7,0
Motorkjøretøyer og bensin	3,1	9,8	11,8	15,1

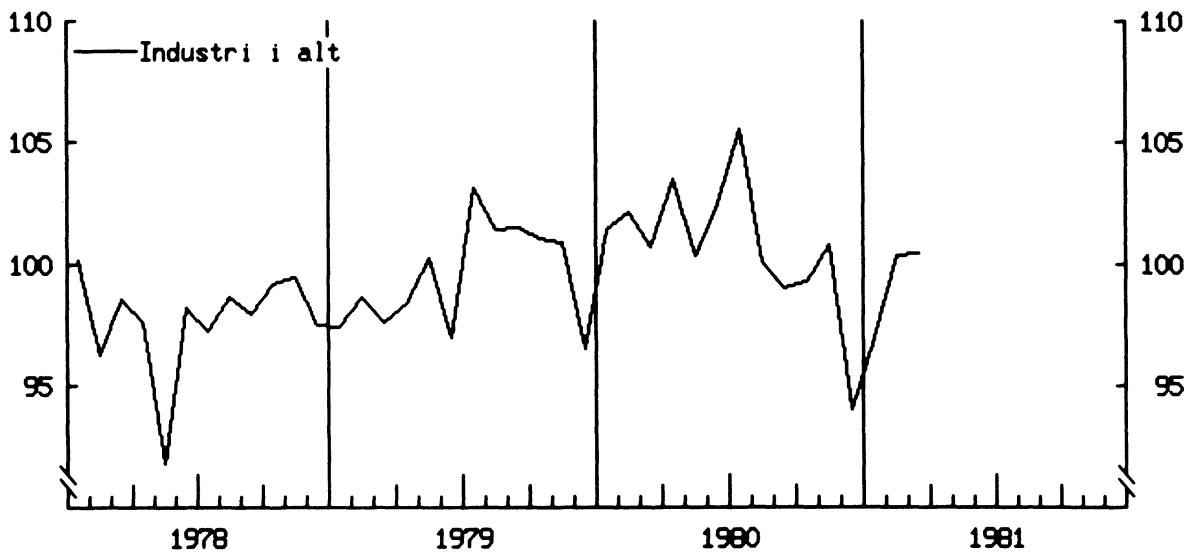
 Tabell 6. Utenrikshandel¹⁾

	1980/81			
	Mai-juli	Aug.-okt.	Nov.-jan.	Feb.-april
<u>Eksportverdi</u>				
Sesongkorrigerte tall:				
Prosentvis endring fra forrige tremånedersperiode	-0,3	-6,1	8,6	2,8
Ukorrigerte tall:				
Prosentvis endring fra samme tremånedersperiode ett år tidligere	13,8	0,7	4,2	4,6
<u>Importverdi</u>				
Sesongkorrigerte tall:				
Prosentvis endring fra forrige tremånedersperiode	1,4	-0,1	0,5	1,9
Ukorrigerte tall:				
Prosentvis endring fra samme tremånedersperiode ett år tidligere	24,8	15,6	2,9	3,9

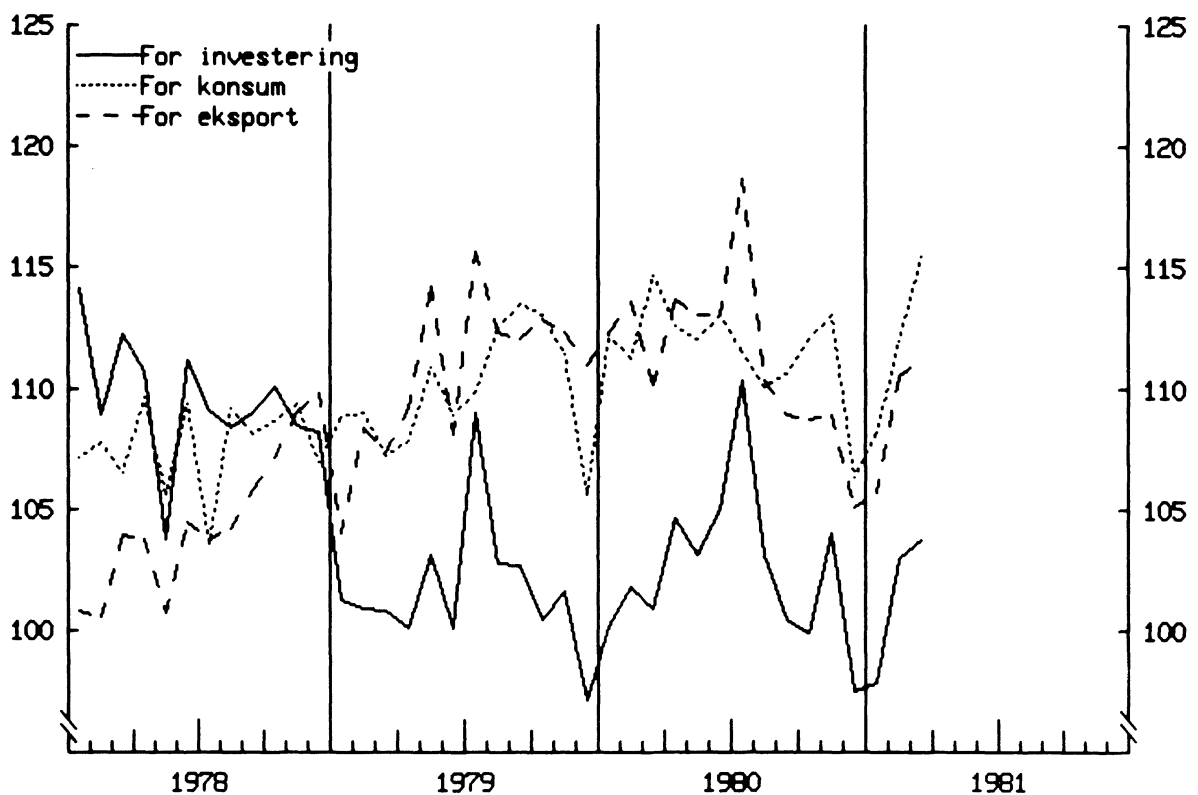
1) For eksporten regnet uten skip, oljeplattformer m.v., råolje og gass, for importen uten skip og oljeplattformer m.v.

DIAGRAMMEDLEGG FOR NORGE

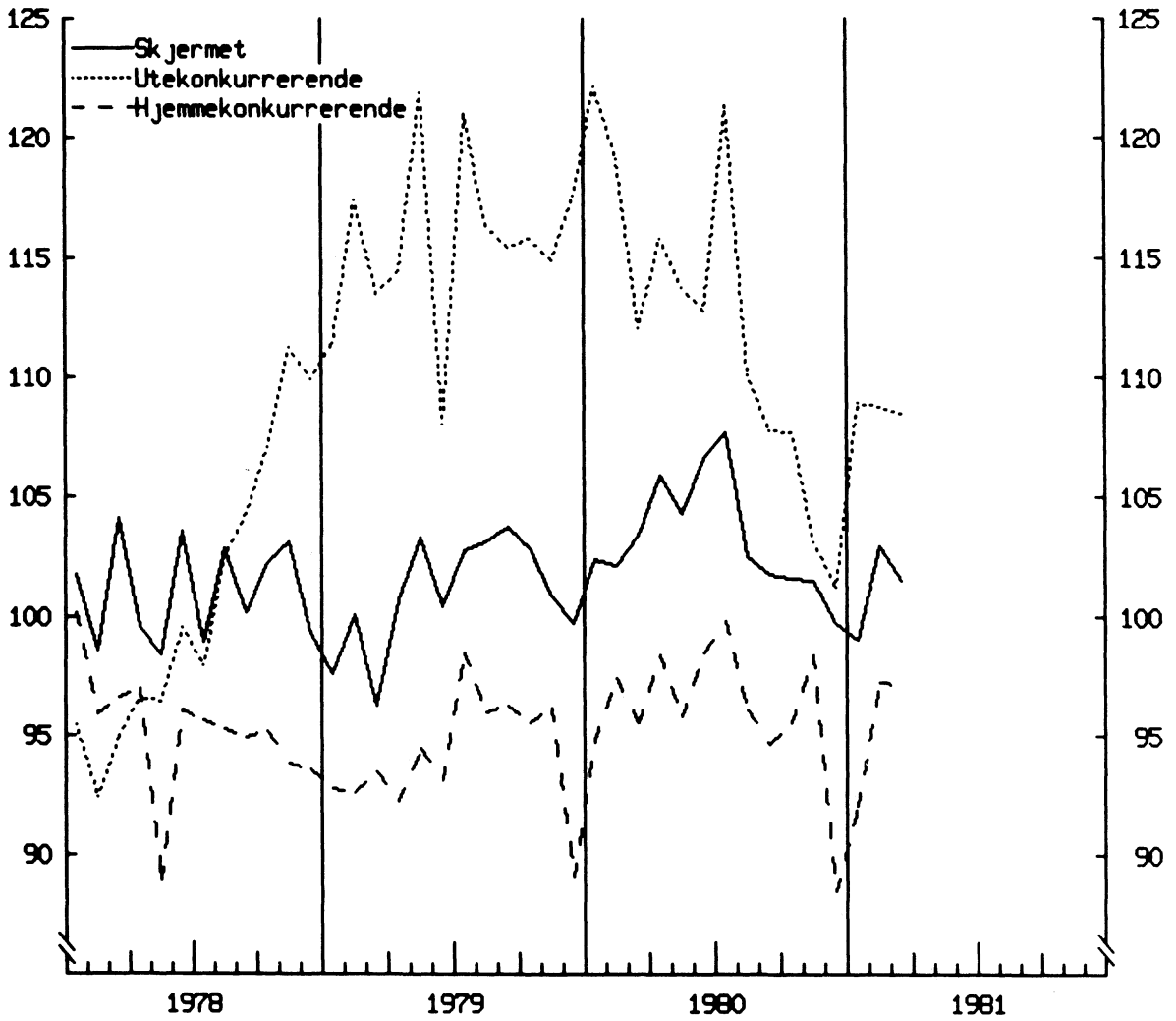
Figur 1.1. PRODUKSJONSINDEKS
Sesongkorrigert. 1975 = 100.

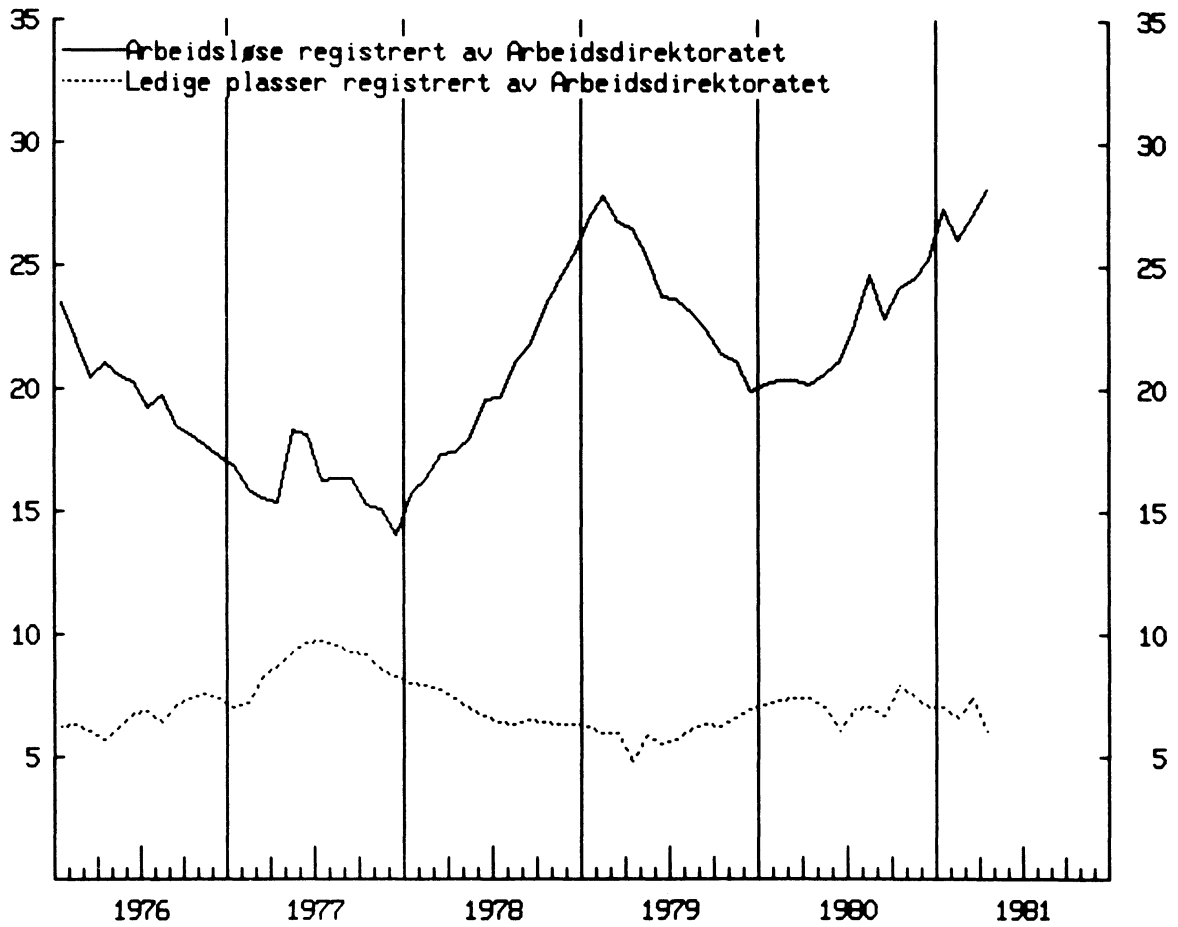
Figur 1.2. PRODUKSJONSINDEKS ETTER ANVENDELSE
Bergverksdrift industri og kraftforsyning uten oljeutvinning.
Sesongkorrigert. 1975 = 100.

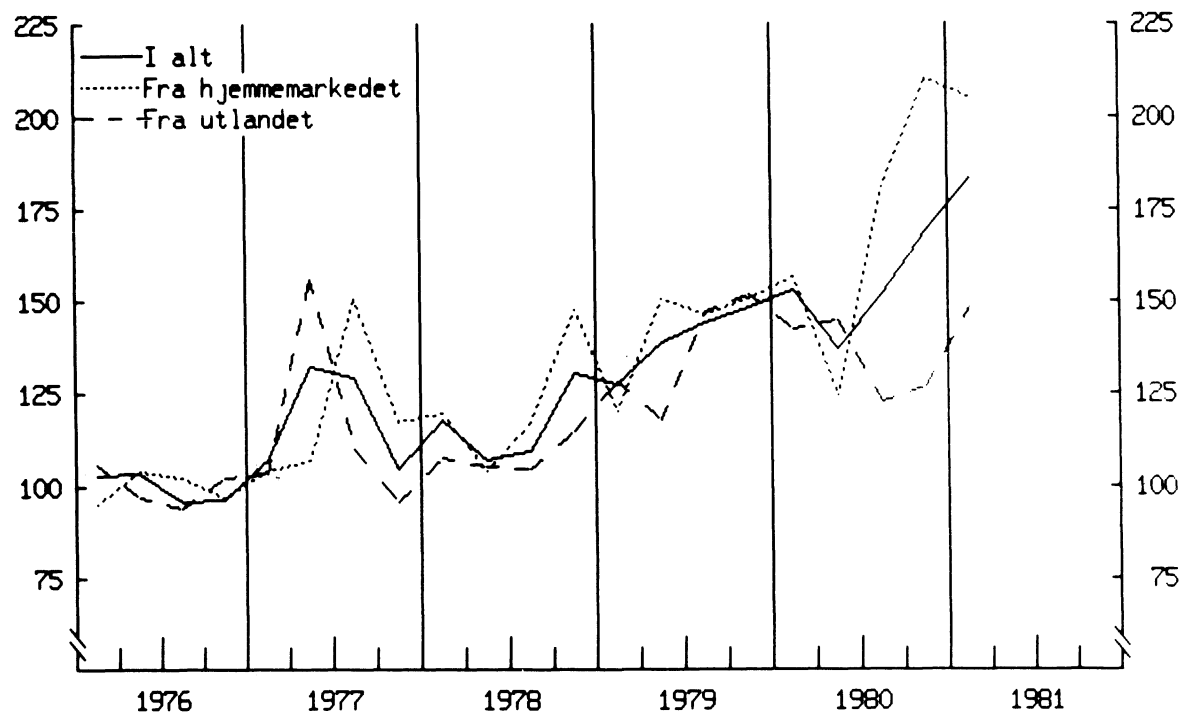
Figur 1.3. PRODUKSJONSINDEKS ETTER KONKURRANSETYPE
Bergverksdrift industri og kraftforsyning uten oljeutvinning.
Sesongkorrigert. 1975 = 100.

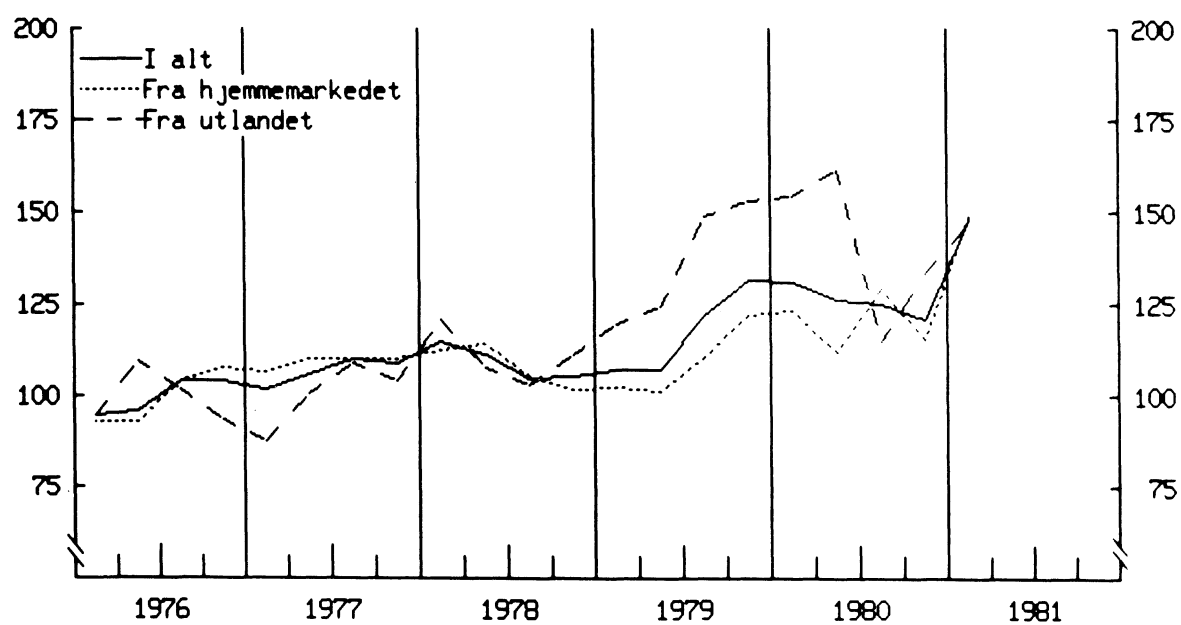
Figur 2.1. ARBEIDSMARKEDET
Registrerte arbeidsløse og ledige plasser.
Sesongkorrigerede tall i tusen.

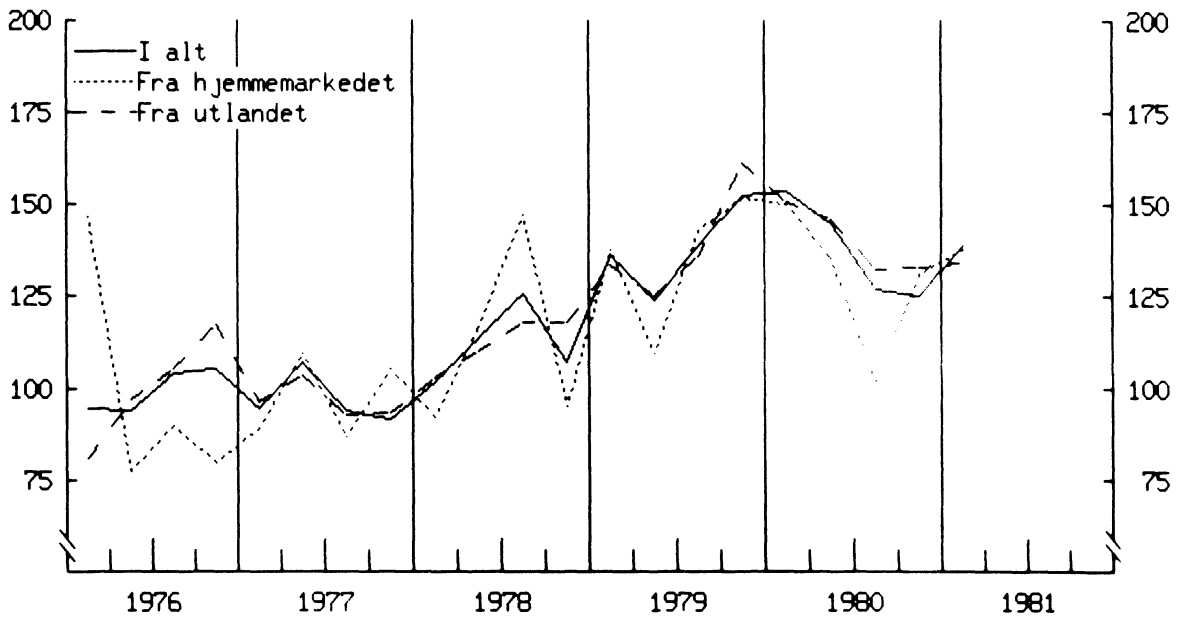
Figur 3.1. ORDRETILGANG
Metaller og verkstedprodukter.
Sesongkorrigert verdiindeks. 1976 = 100.

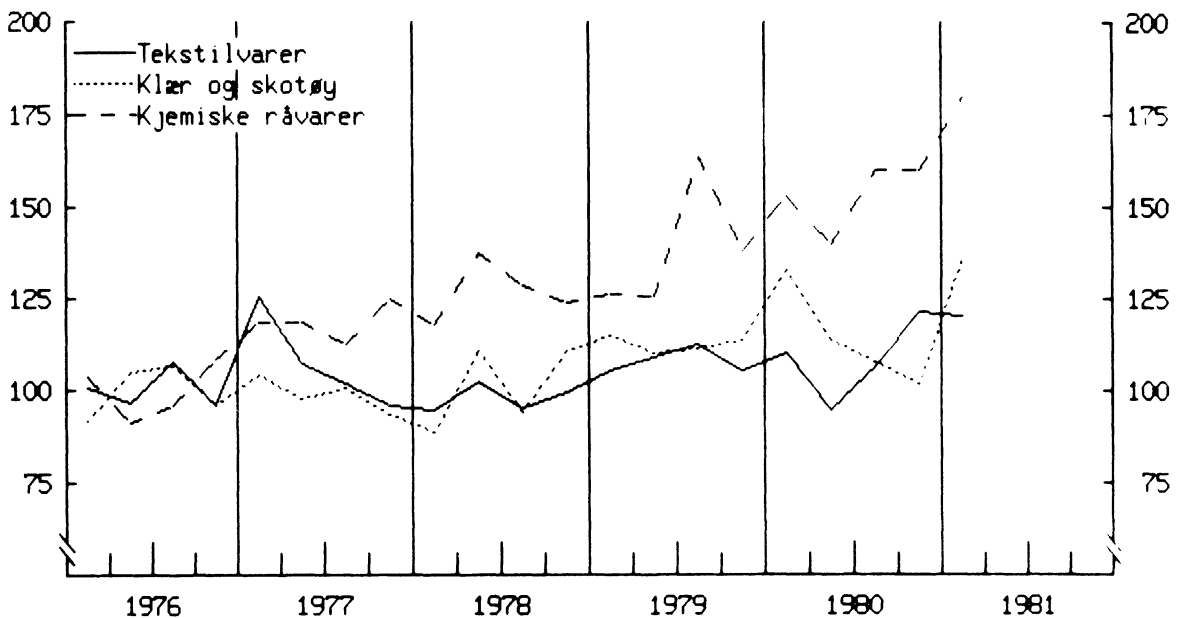
Figur 3.2. ORDRETILGANG
Verkstedprodukter uten transportmidler og oljeplattformer m.v.
Sesongkorrigert verdiindeks. 1976 = 100.

Figur 3.3. ORDRETILGANG
Metaller.
Sesongkorrigert verdiindeks. 1976 = 100.

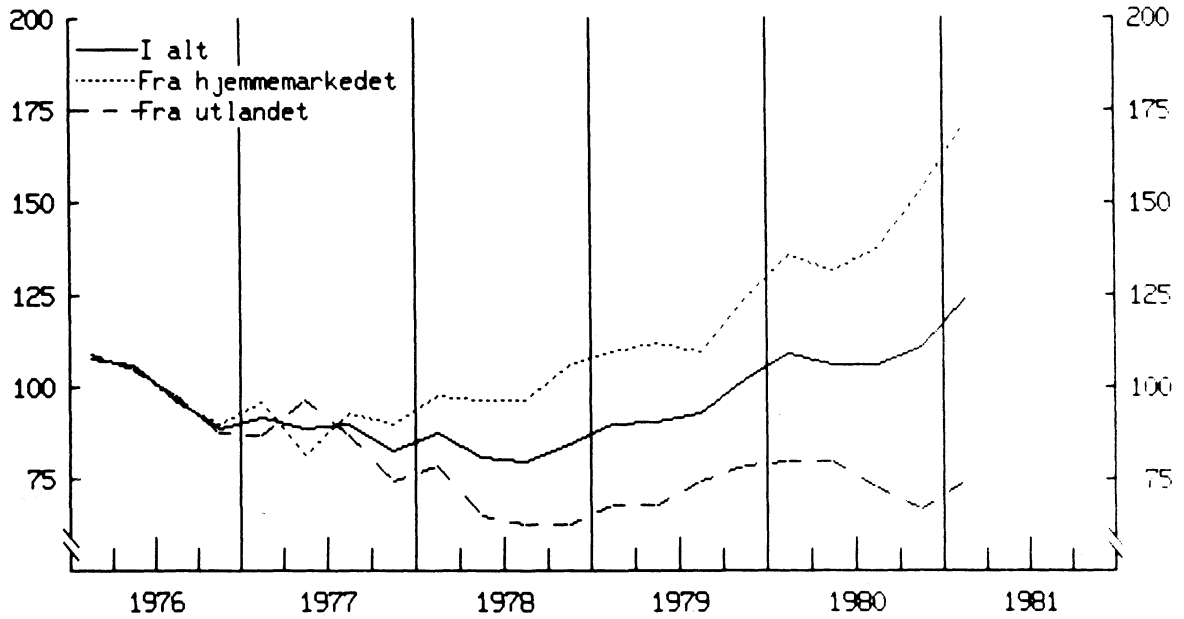

Figur 3.4. ORDRETILGANG
Tekstilvarer klær og skotøy og kjemiske råvarer.
Sesongkorrigert verdiindeks. 1976 = 100.

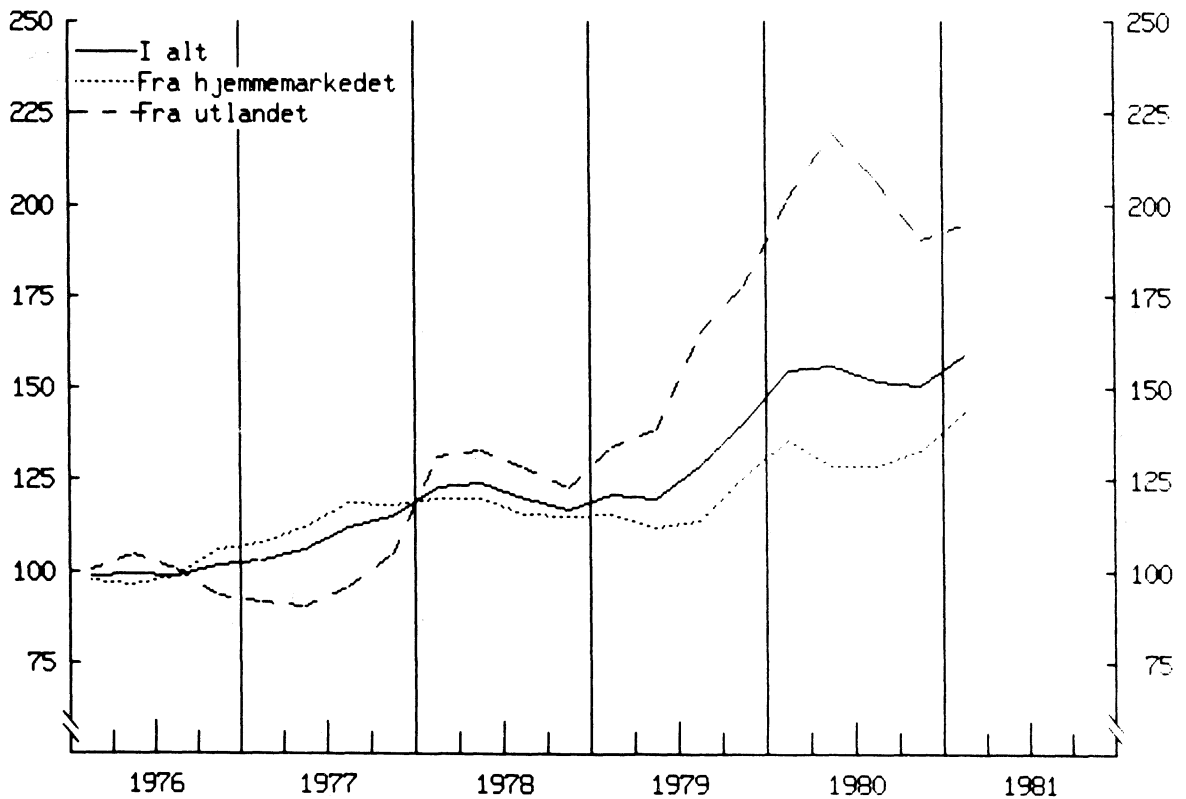

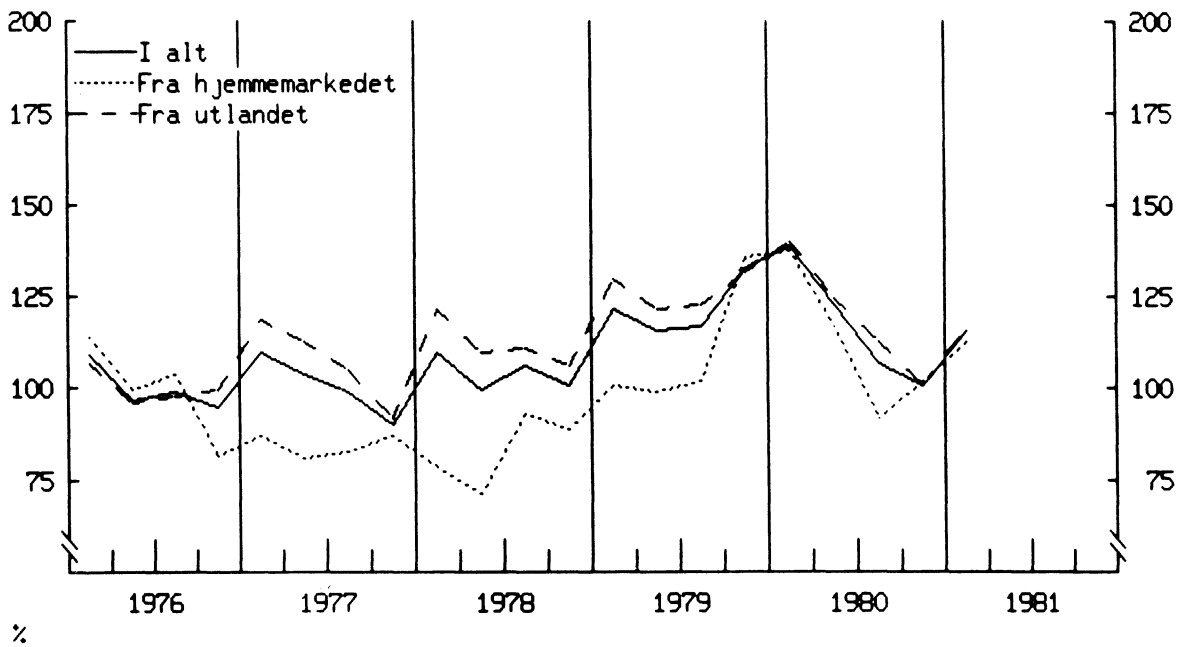
Figur 3.5. ORDRERESERVE
Metaller og verkstedprodukter
Ukorrigeret verdiindeks. 1976 = 100.

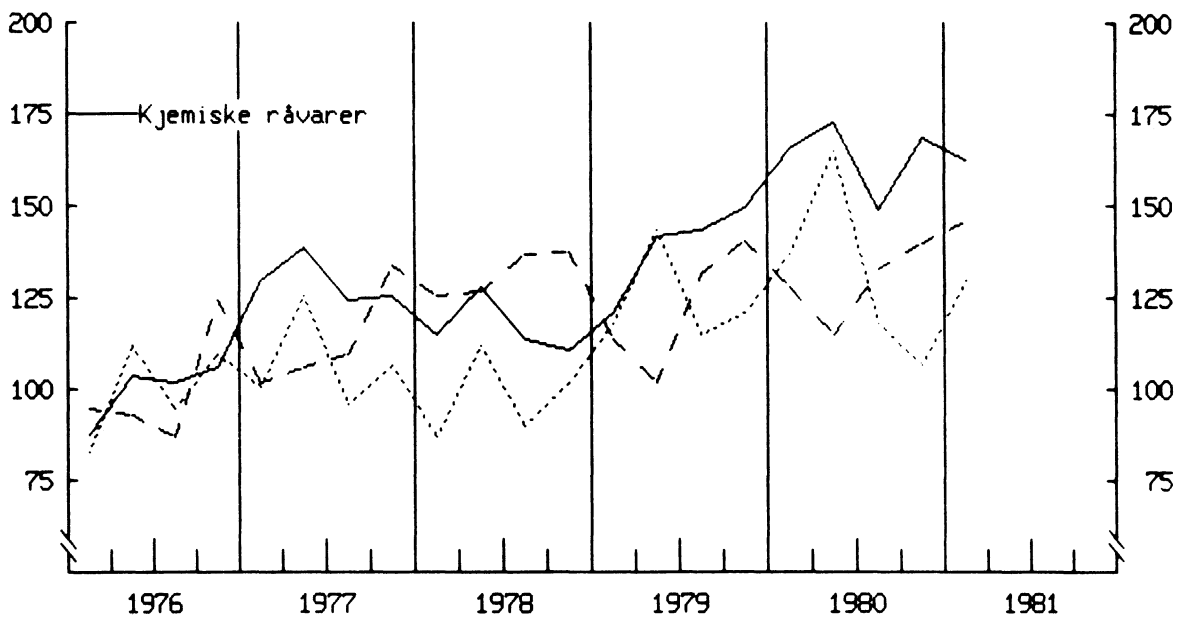
Figur 3.6. ORDRERESERVE
Verkstedprodukter uten transportmidler og oljeplattformer m.v.
Ukorrigeret verdiindeks. 1976 = 100.

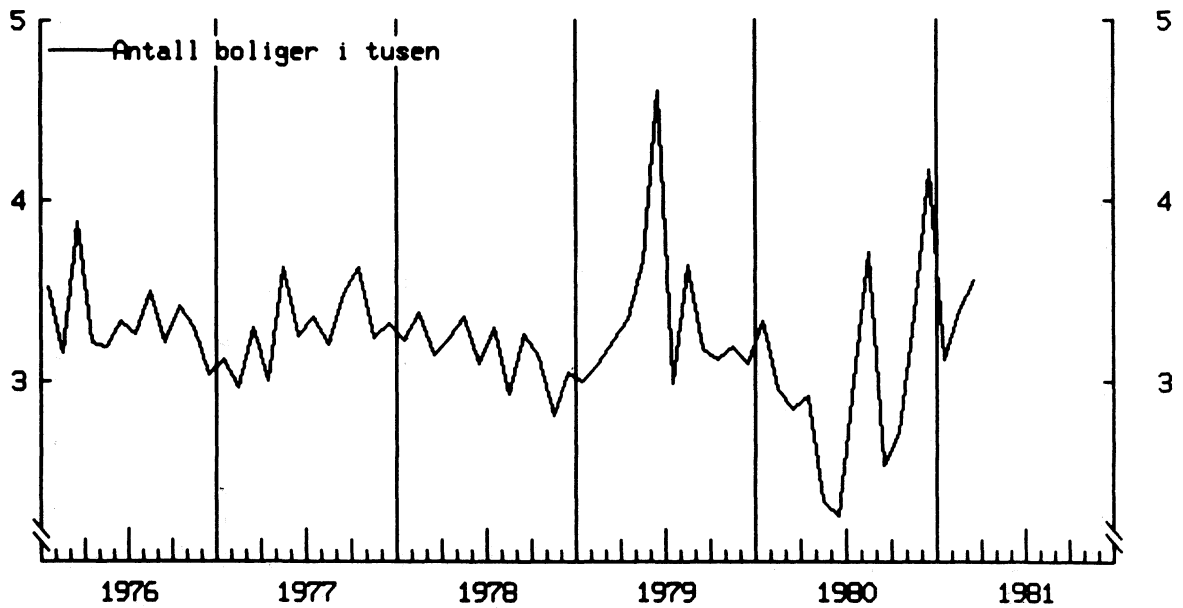
Figur 3.7. ORDRERESERVE
Metaller
Ukorrigeret verdiindeks. 1976 = 100.

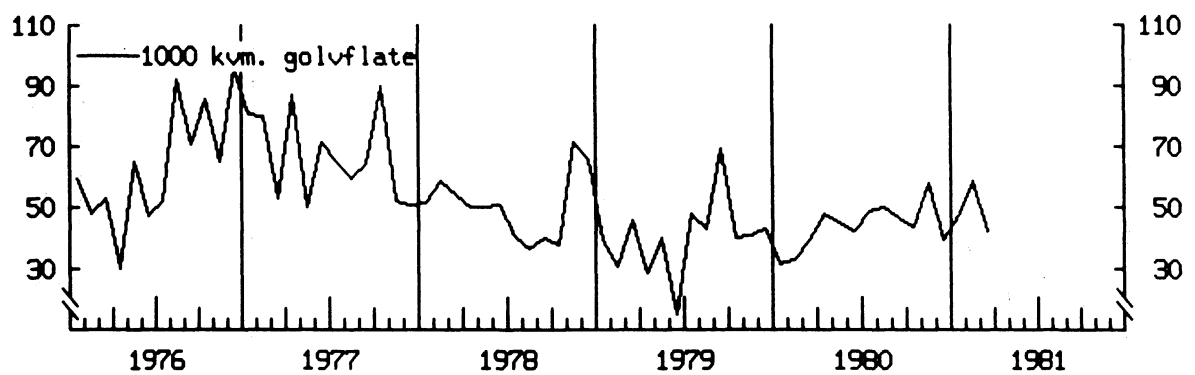
Figur 3.8. ORDRERESERVER
Tekstilvarer klær og skotøy og kjemiske råvarer
Ukorrigeret verdiindeks. 1976 = 100.

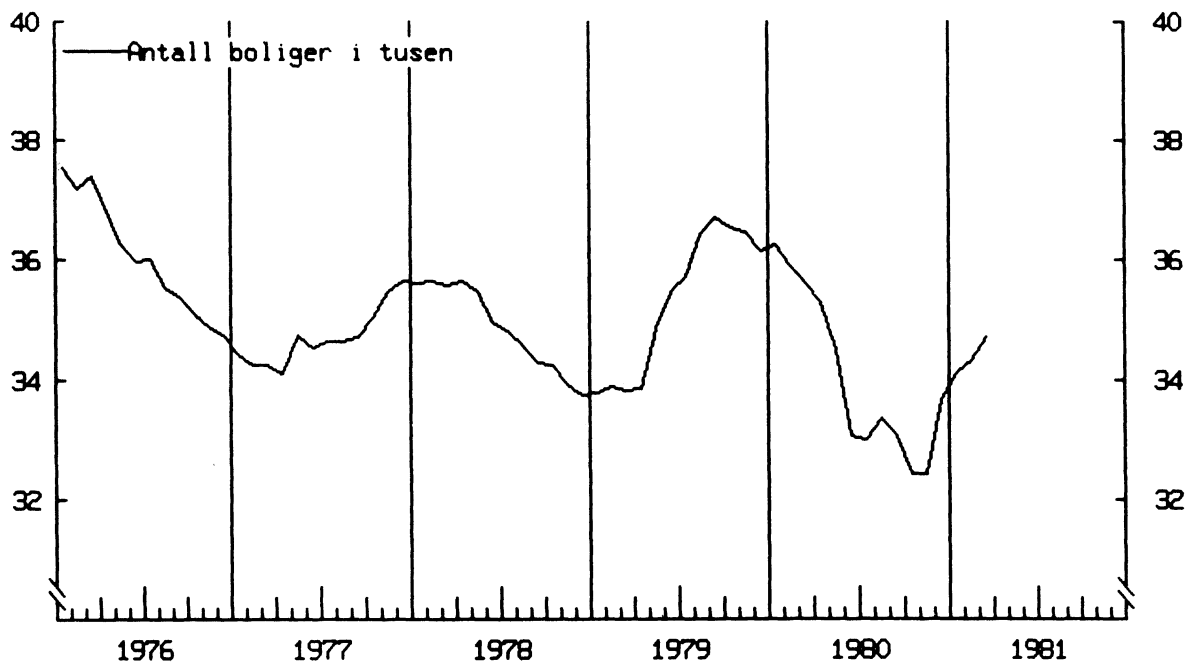
Figur 4.1. BYGG
Boliger satt igang. Sesongkorrigert.

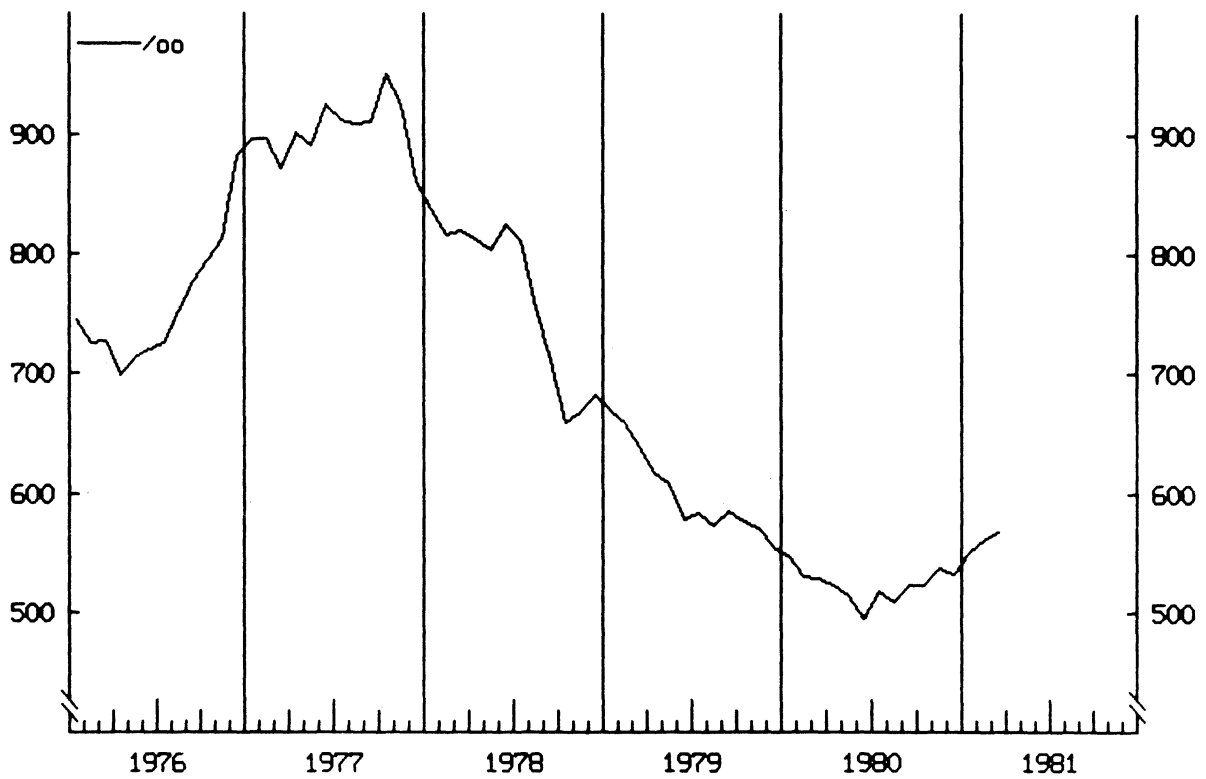
Figur 4.2. BYGG
Industri og bergverksbygg satt igang. Sesongkorrigert.

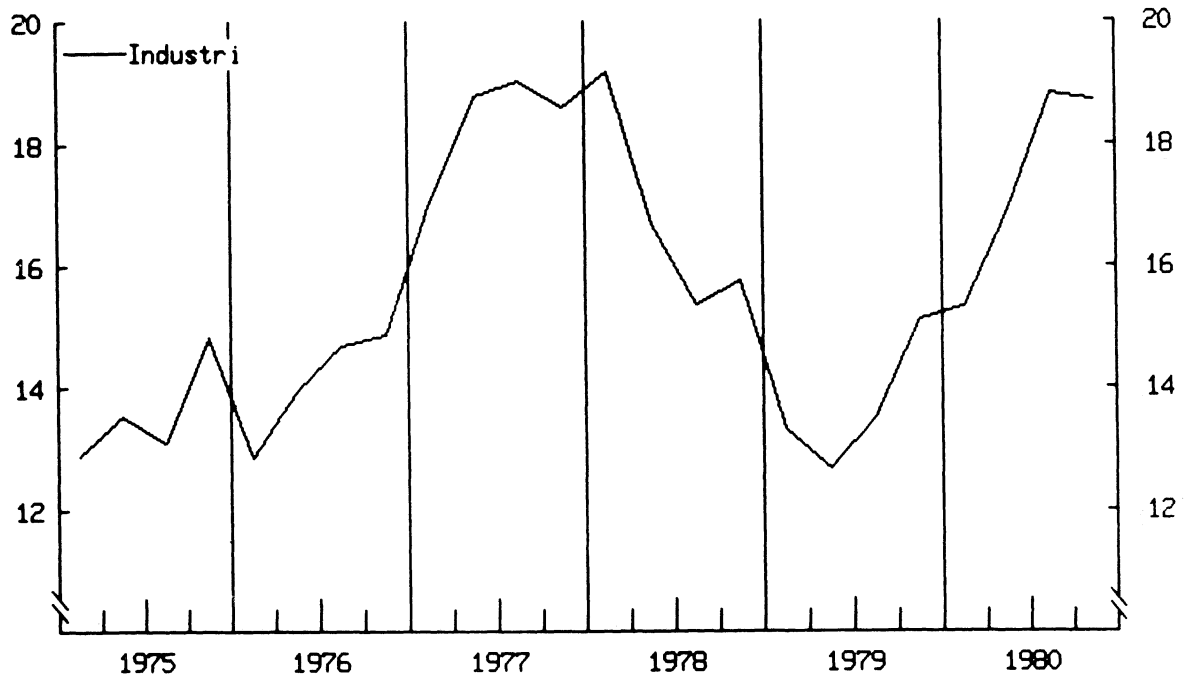
Figur 4.3. BYGG
Boliger under arbeid. Sesongkorrigert.

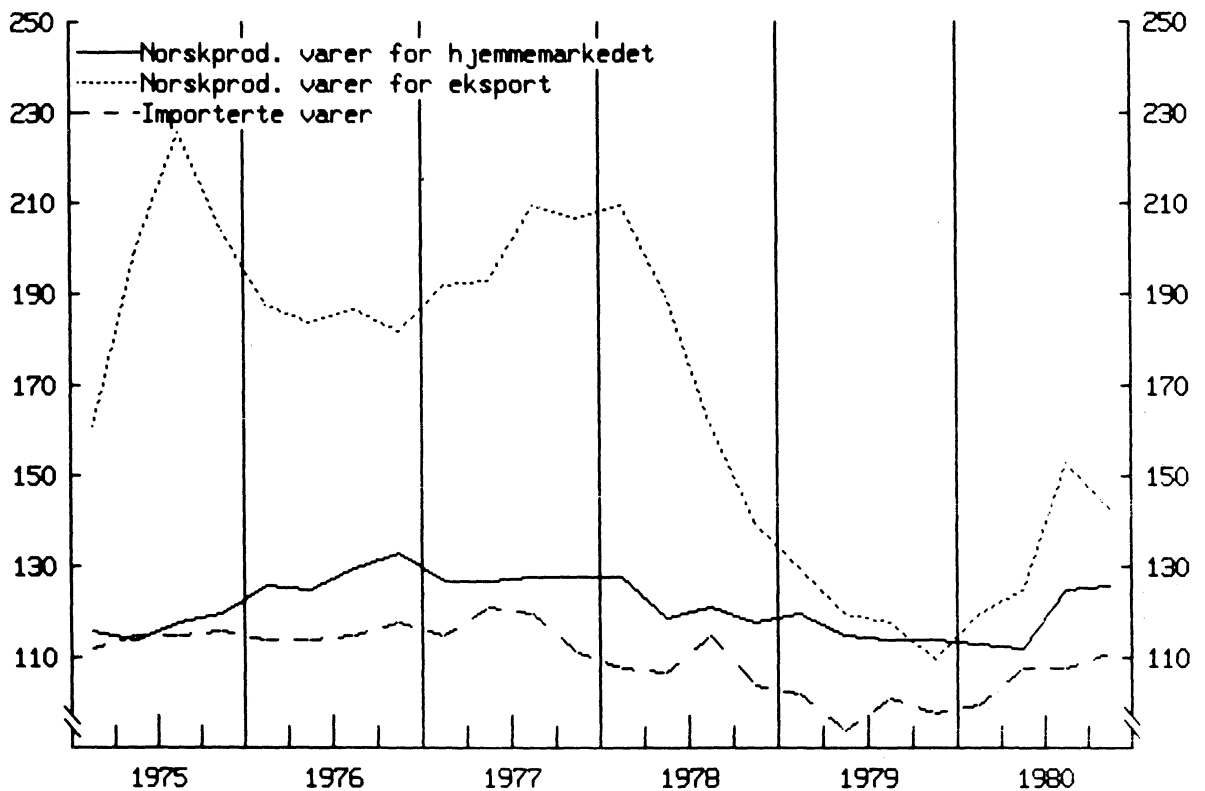
Figur 4.4. BYGG
Industri og bergverksbygg under arbeid. Sesongkorrigert.

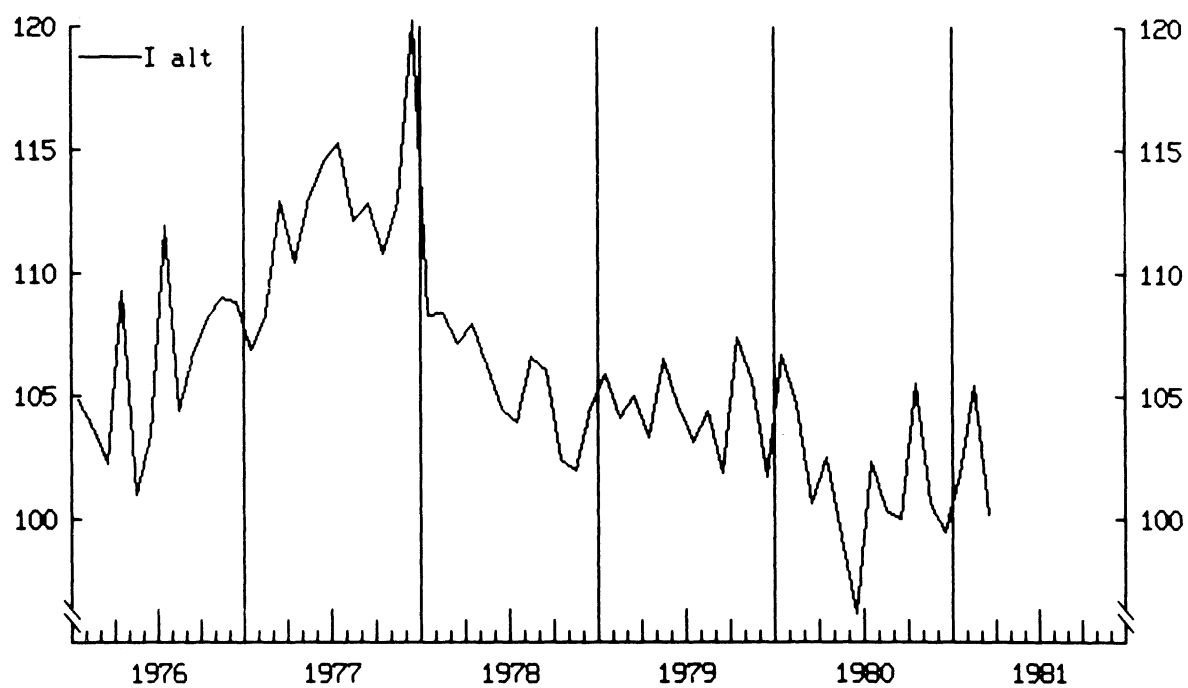
Figur 5.1. UTFØRTE INVESTERINGER
Sesongkorrigerte verditall. 100 millioner kr.

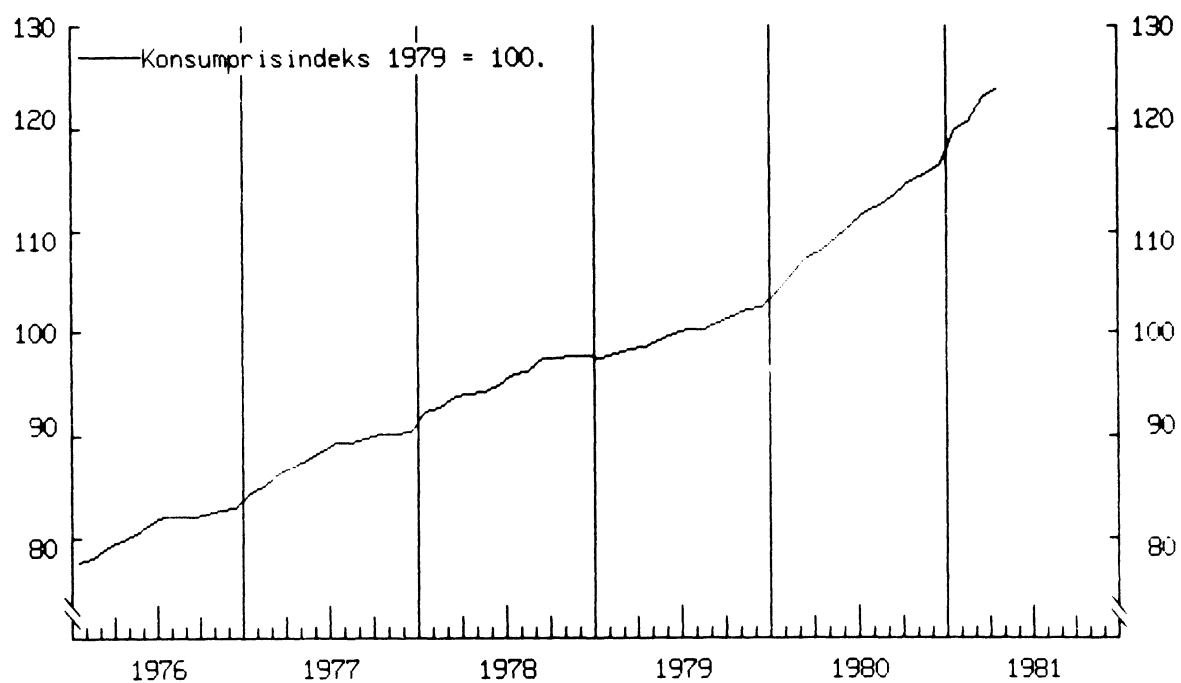
Figur 6.1. LAGER
Industri og engroshandel.
Ukorrigeret volumindeks. 1970 = 100.

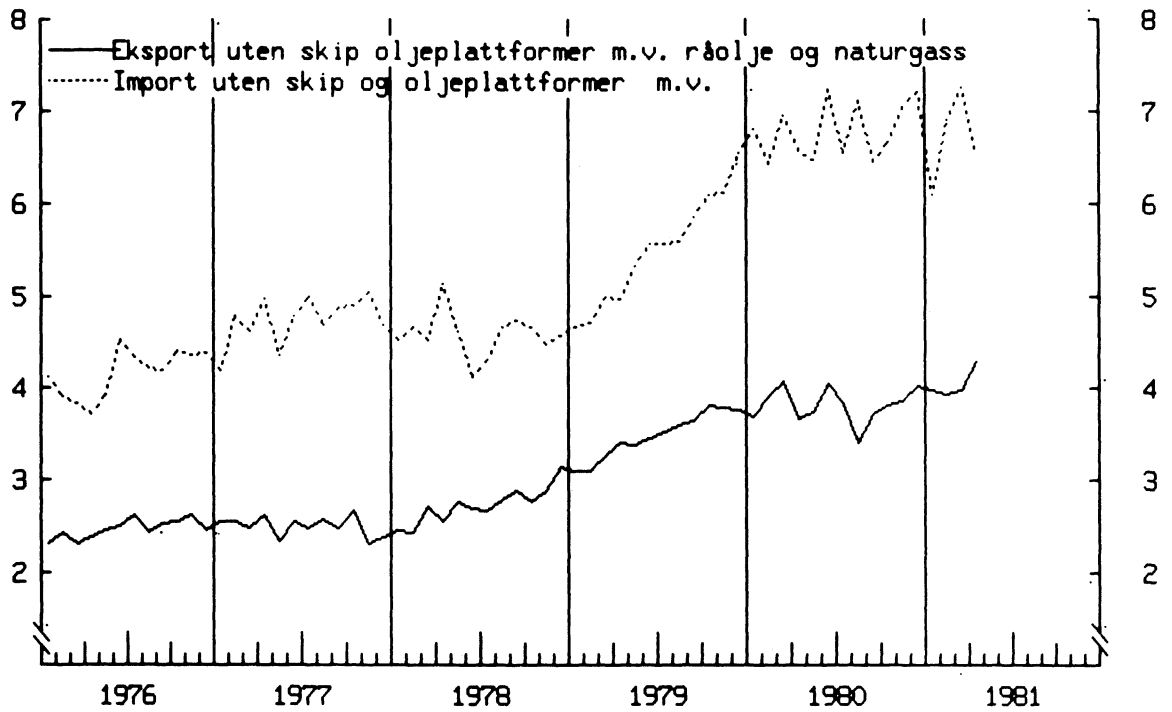
Figur 7.1. DETALJOMSETNING
Sesongkorrigeret volumindeks. 1975 = 100.

Figur 8.1. INNENLANDSKE PRISER

Figur 9.1. UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER
Sesongkorrigerte verditall. Milliarder kr.

Figur 9.2. UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER
Sesongkorrigert volumindeks. 1970 = 100.

